

**Innsyn: Utgitt av Fjellhaug Skoler, Sinsenveien 15, N-0572 Oslo.
Tlf 23 23 24 00. Telefaks 23 23 24 10. Bankgiro: 8220.02.90549**

Redaktør: Dagfinn Solheim, dsolheim@nlm.no
Redaksjonsråd: Unndis Bergås, Gunnar Oseng og Jan Ove Selstø
Sekretær: Kasy Børve

Samarbeidsrelasjoner i vår tid

Leder

Ola Tulluan	Samarbeid over konfesjonsgrensene.
Eivind Jåtun	Scripture Mission i Kenya og Tanzania.
Knut Heng	Hvem skal vi samarbeide med...
Dagfinn Solheim	Allianseøkumenikk og kirkeøkumenikk
Dr Kang-San Tan	Who is on the Driver's seat? Partnership in Asia.
Inger Rismyhr	Prosjektarbeid – hva er målsettingen
Martin Birkedal	Radiomisjon...

Rapporter:

Jan Ove Selstø	The Lausanne 2004 Forum
Øystein Engås	Relasjoner – SYIS kurs 2004
Unndis Bergås	Relasjoner – SYIS kurs 2004
Dagfinn Solheim	LINK 2004 – Lausanne Norge
Jan Ove Selstø	Nytt fra Fjellhaug

Bokmeldinger:

Aikman, David	<i>Jesus in Beijing</i> v/Jan Ove Selstø
Rashid, Ahmed:	<i>Jihad – the rise of militant islam in Central Asia</i>
Melvin, Neil J.	<i>Uzbekistan</i>
Gibbs, Eddie	Church Next – Quantum Changes in How We Do Ministry

Leder

Dette Innsyn tar for seg samarbeid i forskjellige former, både blant lutherske og over konfesjonsgrensene. I NLM sier grunnreglene noe om vår basis og i prinsipperklæringen fra 1992 er det også sagt noe om økumenikk. Vi vil i dette nummeret konsentrere oss om samarbeid på våre misjonsfelt, selv om samarbeid i Norge også er et viktig tema.

Hjelpe til misjon.

I samarbeid med Scripture Mission i Kenya og Tanzania er dette uttrykket brukt. Misjon er å gjøre alle folkeslag til disipler. Sentralt i dette står det kirkebyggende arbeidet. "Misjonens mål er å danne kristne menigheter" står det i grunnreglene. For at mennesker skal bli disipler trengs det også mange hjelpetjenester. Evangelieformidling og opplæring skjer både ved radio og ved det skrevne ord. Her har Scripture Mission funnet en vei som gjør at de når inn til mange forskjellige kirkesamfunn. Samtidig som en er nøye med et solid bibelsk grunnlag i formidlingen, vil en ikke framheve det lutherske på en slik måte slik at andre kan bruke det. Artikkelen herfra viser også erfaringer en har gjort opp gjennom tiden. Dette gjelder både samarbeidsformer og hvordan en kan drive forretningsmessig forsvarlig. Fra starten har Scripture Mission hatt en frihet som har vært tjenlig. Samtidig har en gått inn i nettverkssamarbeid og mer forpliktende samarbeid når en ser dette tjenlig og ønskelig.

Utdannelse – og lærer dem å holde.

Fokus de senere årene har vært på de unådde og de som ikke har hørt evangeliet. Dette vil fortsatt være helt sentralt. Dette betyr likevel ikke at arbeidet blir bare kortvarig fordi en stadig skal videre. Enten må en også undervise og sørge for opplæring eller en må overlate dette til andre som er utrustet og utdannet til det. Dette gjelder opplæring på alle plan. Nye kristne må få opplæring i troen. De må få hjelp til å leve ut kristenlivet i hverdagen. Dette kan også skje bikulturelt. Misjonæren kan ha en helt legitim rolle her. Det vil imidlertid være avgjørende at dette skjer i dialog og samtale med

mennesker og særlig kristne i den andre kulturen. Dette er kjernen i et samarbeid vi hele tiden må etterstrebe. Vi har vår bibelkunnskap og erfaringer å komme med. Men dette må plantes inn i en ny sammenheng der kristne må få stille spørsmål og gjøre sine erfaringer. Et slikt fellesskap og samarbeid vil berike.

Videre må vi spørre om det fins andre kirker og misjoner i området som kan berike dette fellesskapet. Særlig vil dette være aktuelt når det gjelder materiell, kurser, bibelskoler og seminarer. Særlig i nybrottsarbeid og teltmakerarbeid vil samarbeid være viktig. Små kirker vil ikke kunne drive slikt arbeid alene.

Kirkebyggende arbeid.

På en måte vil alt misjonsarbeid være kirkebyggende. Scripture Mission er i høy grad kirkebyggende når vi vet at mennesker blir frelst ved det arbeidet, andre får opplæring og hjelp på veien som kristne. På denne måten er NLM med i kirkebyggende arbeid over konfesjonsgrensene.

Når vi er med på å grunnlegge nye kirker må vi tenke prinsipielt om hva slags grunnlag denne kirken skal ha. Hvilken konfesjon skal da kirken bygge på. I Indonesia var NLM engasjert i utdanning og annet misjonsarbeid. En valgte likevel å samarbeide om kirkebyggende arbeid i en luthersk sammenheng i tillegg til tidligere engasjement.

I dag er det også tale om å sende ut kristent fagpersonell og teltmakere. Da er situasjonen som regel den at utsendingene ikke kan danne kirker. Landet har gjerne restriksjoner som forbyr dette. Ingen utlending eller utenlandsk organisasjon kan danne kirker i Kina. De kan likevel gi råd og hjelp. Men i dette landet er det ingen, heller ikke kinesere som kan danne lutherske eller andre konfesjonelle kirker. Kirken i Kina er en. I andre land der det er kristne inne som fagpersonell vil det kanskje være mulig for de nasjonale å danne en luthersk kirke. Likevel må en spørre om dette er hensiktsmessig. Skal en liten

kristenflokk i omgivelser som kanskje er fiendtlige splittes opp i mange konfesjonelle smågrupper? Vi snakker ikke her om innholdet i læren, men om hvilket navn en råder til at en gir kirken. Vår samarbeidskirke i Etiopia har ikke luthersk i navnet. Det var helt bevisst fra starten. Her må vi gjøre nye valg framover.

Prinsipielle overveielser.

I grunnreglene står det ikke at vi skal danne lutherske menigheter, men kristne menigheter. Dette må imidlertid også ses i forhold til basis i vår misjon: "NLM bygger sitt arbeid på Den hellige skrift og på Den evangelisk-lutherske kirkes bekjennelse" (Grunnreglene § 2). Dette er grunnlaget våre utsendinger står på. Dette gjelder også sakramentforvaltningen. På dette grunnlag har vi også frimodig gått inn i samarbeid på forskjellig plan med evangelikale kirker og organisasjoner. Prinsippklæringen sier også noe om dette.

I Indonesia måtte misjonen inn i tenkeboksen for å finne veier å gå for hele vårt engasjement der. I dag står vi framfor nye utfordringer. Det krever nye svar. Særlig gjelder dette kristent fagpersonell og teltmakere. De vil gå inn i nye områder. Her vil det ofte være svært få kristne og små menigheter. Våre utsendinger vil normalt ikke ha noe med sakramentsforvaltning å gjøre. Noen vil arbeide i ikke-lutherske sammenhenger på forskjellig vis. Det vil også oppstå situasjoner der de blir spurt om råd når det gjelder kirkedannelser og kirkens grunnlag. Da er det viktig at vi også har tenkt gjennom dette og kan gi råd.

Samarbeid over konfesjonsgrensene

Noen refleksjoner basert på egne erfaringer

Av Ola Tulluan

Innledning

For en luthersk misjonsorganisasjon er samarbeid over konfesjonsgrensene ingen selvsagt sak. For noen er det så problematisk at de utelukker enhver form for samarbeid. Til grunn ligger de lutherske bekjennelsesskrifter, med sine klare formuleringer av den lutherske forståelse av Bibelens fundamentale lærepunkt. I klare og til dels fordømmende ordelag setter de lutherske bekjennelsesskrifter grenser, som faktisk medfører avvisning av samarbeid på tvers av konfesjonsgrensene. En luthersk kristen tar ikke lett på sitt læregrunnlag.

Andre vil ikke være så kategoriske i sin forståelse av bekjennelsen. En har lagt mer vekt på de positive anliggender som de lutherske bekjennelsesskrifter forfekter. Og da har en funnet en som en kan stå sammen med andre kristne i visse typer arbeid.

Interkonfesjonelt samarbeid på misjonsmarken

I NLM har vi i alle år hatt et godt samarbeid over konfesjonsgrensene både nasjonalt og internasjonalt. Dette gjelder ikke minst innenfor allianseøkumenikken. Der har vi kunnet stå sammen om en felles visjon og en felles nød: Mennesket er fortapt uten evangeliet om Jesus Kristus. I de siste 30 år har Lausannepakten vært det samlende uttrykk for denne type samarbeid.

Min oppgave er ikke å utdype i detalj de forskjellige samarbeidstiltak det har vært naturlig for NLM å gå inn i. Jeg vil begrense meg til noen refleksjoner om interkonfesjonelt samarbeid slik jeg selv opplevde det i min misjonærtid i Indonesia. For min del dreide det seg primært om teologisk utdanning, men

også forkynner- og evangelisttjenesten var viktige komponenter. Resultatet av arbeidet var at nye kristenflokker vokste fram flere steder. Dessuten må det nevnes at helt fra starten i Indonesia var radio- og kassettarbeidet et hovedsatsningsområde for NLM. Senere utviklet samarbeidet seg til å omfatte andre arbeidsgrener, som det ikke er plass til å utdype nærmere i denne artikkelen.

Bakgrunn

Det var etter generalforsamlingen i 1973 at hovedstyret gjorde vedtak om å undersøke mulighetene for misjonsarbeid i Sørøst Asia.. Det ble foretatt undersøkelsesreiser til området. Resultatet ble et vedtak om oppstart i Indonesia. På bakgrunn av tilrådingene i rapportene, ble det knyttet kontakt med "The Indonesian Missionary Fellowship" (heretter: YPPH), med hovedsete i byen Batu på Øst-Java. Dette var en interkonfesjonell misjonsorganisasjon. Hovedmålet for denne organisasjonen var å nå mennesker med evangeliet – også unødde stammer og folk i og utenfor Indonesia. Hovedstyret var klar over at ved å gå inn i et slikt samarbeid, måtte misjonærene samarbeide med ikke-lutherske, men nært beslektede kirker og organisasjoner. Det ble fra hovedstyrets side understreket at det måtte være full frihet for våre utsendinger til å drive et arbeid ut fra vår lutherske bekjennelse. Men det ser ikke ut til at hovedstyret hadde noen grundig prinsipiell debatt for og imot et slikt samarbeid.

Etter hvert som misjonærene høstet erfaringer av denne type samarbeid, kom nok også en prinsipiell uenighet klarere for dagen. Uenigheten gikk ikke så mye på om det var strategisk å støtte YPPHs arbeid. En så jo at arbeidet bar frukter. Men uenigheten dreide seg primært om NLM som en luthersk misjonsorganisasjon kunne være med i et arbeid som ikke hadde et klart luthersk bekjennelsesgrunnlag. Det ser ut til at de forskjellige signaler som kom fra misjonærflokken, gjorde hovedstyret usikker på fremtiden for et slikt samarbeid. Allikevel valgte hovedstyret å fortsette. Det er ingen hemmelighet

at undertegnede hører med til de som er glade for at det ble slik. Vi fikk oppleve noen rike år i evangeliets tjeneste.

Det betyr ikke at samarbeid over konfesjonsgrensene er problemfritt. Etter mitt syn innebærer det både muligheter og begrensninger. La meg eksemplifisere det med noen refleksjoner knyttet til samarbeid om teologisk utdanning og menighetsbyggende arbeid.

Samarbeid om teologisk utdanning

Fra et strikt luthersk synspunkt kan det synes problematisk å forsvare teologisk utdanning på interkonfesjonell grunn. Undervisning i teologi utgjør en helhet der de forskjellige disipliner hører nøye sammen. Man kunne kanskje tenke seg at så lenge dogmatikken blir undervist fra et luthersk ståsted, er det ikke så nøye med de andre disiplinene, som for eksempel bibelfagene. Men nå er det nå en gang slik at Bibelen danner grunnlaget for dogmatikken. Det er Skriften alene som er normerende for dogmatikken. Da er det ikke likegyldig hvilken fortolkningsnøkkel som legges til grunn i undervisningen av bibelfagene. Hele forståelsen av lov og evangelium, det totale syndeforderv, Guds frie nåde i Jesus Kristus, dåpens betydning og nødvendighet – for å nevne noe, er avhengig av at Bibelens budskap om disse ting kommer til sin rett i undervisningen. Her gjelder det å få frem hele fylde i de reformatoriske prinsipper: Skriften alene, nåden alene, troen alene.

Men ikke alt er sagt med dette. For det første er det min erfaring at vi lutheranere har godt av å gjøre ting sammen med kristne fra andre konfesjoner – uten å falle i den grøften at vårt konfesjonelle grunnlag blir utydelig. Faren er der så absolutt. Men er vi klar over den, bør vi heller se på den som en utfordring mer enn et problem. Som lutheranere har vi en tendens til å virke ekskluderende på andre. Vi vet liksom best, og kan til og med virke unødige dømmende. På evangelikal grunn dreier det seg tross alt om å ha de

vesentlige trossannheter i fellesskap. Lausanne-pakten, som vi i NLM har sluttet oss til, er et synlig uttrykk for denne enhet.

For det andre har jeg for min del lært mye av å være involvert i teologisk utdanning på interkonfesjonell grunn. Mange av de brødre og søstre som jeg har hatt og fremdeles har fellesskap med, har vist meg rikdommer i Guds Ord som jeg ikke ville vært foruten. Uten å kompromittere vårt trosgrunnlag, kan det virke skjerpene å bryne seg på andre forståelser og tilnærminger til den kristne tro. For meg har det vært både trosstyrkende og inspirerende å være en del av den verdensvide kirke. Der jeg har undervist i teologi, har jeg hatt full frihet til å undervise etter min overbevisning i Guds Ord. Det gjelder også i spørsmål der evangeliske kristne ser ulikt på det, som for eksempel i sakramentlæren. Utfordringen, som jeg har hatt godt av å ta på alvor, har vært å samtidig omtale andre syn enn mitt på en respektfull og saklig måte.

For det tredje må vi i misjonsarbeidet spørre oss: Hvilke muligheter har vi for teologisk utdanning? I flere av våre misjonsland har vi bygd opp lutherske institusjoner som ivaretar vårt hovedanliggende. Utfordringen for denne type utdanning er å inkludere den inspirasjon som ivaretas ved interkonfesjonell utdanning.

Men det er også en kjensgjerning at i mange land er de lutherske kirker små og ressursvake. I en slik situasjon er det ikke realistisk å regne med at det er mulig å bygge opp lutherske seminarer. Det er heller ikke ønskelig. Kandidater fra de lutherske kirkene har godt av fellesskap med andre kristne som har en levende tro på den Herre Jesus. Det er mye bedre enn å knytte bånd til Det Lutherske Verdensforbund (LVF) og Kirkenes Verdensråd (KV), og den liberale teologi som gjerne følger av slike bånd.

Samarbeid om menighetsbyggende arbeid?

Hvordan skal vi tenke om samarbeid om menighetsbyggende arbeid? Først må vi definere hva vi i denne sammenheng mener med uttrykket "menighetsbyggende arbeid". I en forstand er alt misjonsarbeid menighetsbyggende. Vi ønsker å nå mennesker med evangeliet. Vi ber om at Herren må velsigne arbeidet slik at det blir nye kristne som bekjenner troen på den Herre Jesus. Det arbeidet som jeg fikk være en del av i Indonesia, var så absolutt et menighetsbyggende arbeid – i denne forstand.

Det spørsmålet som vi nå reiser, er om en luthersk organisasjon kan være med å bygge ikke-lutherske menigheter av "interkonfesjonell" eller "non-konfesjonell" art. Da stiller saken seg annerledes.

Da vi startet opp i Indonesia, var det en klar forutsetning at skulle vi plassere misjonærer i et nybrottsområde med tanke på at de nye kristne skulle organiseres i lokale menigheter, måtte det skje på luthersk grunn. Her er grunnreglene våre helt klare og bindende: "Norsk Luthersk Misjonssamband bygger sitt arbeid på Den hellige skrift og Den evangelisk-lutherske kirkes bekjennelse. Det krever av sine utsendinger at de skal lære og forvalte sakramentene i samsvar med Skrift og bekjennelse". Så langt min erfaring rekker, synes det umulig "å lære og forvalte sakramentene i samsvar med Skrift og bekjennelse" i en interkonfesjonell eller non-konfesjonell menighetssammenheng. Det må være et ufravikelig prinsipp i alle våre misjonsland at menigheter og kirker som er en frukt av vårt arbeid, skal være tuftet på Skriften og den evangelisk-lutherske kirkes bekjennelse.

Hovedstyret la helt fra starten i Indonesia til rette for dette. Allerede i 1978 ble det undertegnet en samarbeidsavtale med en luthersk kirke på Sumatra. Arbeidet på Sumatra har like til i dag hatt en klarere luthersk forankring enn hva tilfellet var på Java. Men også i samarbeidet med YPPII har det vært viktig å markere samme holdning. Det viste seg da det midt på 1980-tallet ble startet

en ny nasjonal kirke i Indonesia. Den ble startet av kristne som var vunnet gjennom YPPIIs evangeliseringsarbeid, men som ikke fant seg til rette i de "gamle" kirker. YPPII som organisasjon var ikke direkte involvert, men flere av medarbeiderne i Batu, norske misjonærer inkludert, ble brukt som rådgivere, ikke minst i utformingen av kirkens konstitusjon. Dette utviklet seg til å bli en nasjonal kirke, som opplevde en eventyrlig vekst de første årene. På slutten av 1980-tallet skjedde det en splittelse som reduserte medlemstallet betraktelig. Til tross for striden i kirken mente NLMs hjemmeledelse at en skulle prøve å få til en samarbeidsavtale med denne kirken med tanke på menighetsbyggende arbeid på luthersk grunn. Blikket ble vendt nordover og østover, til Kalimantan og Sumba. Der bodde det store folkegrupper som var helt unådd av evangeliet. Tanken var å blinke ut et område der arbeidet helt fra starten skulle ta sikte på å bygge lutherske menigheter. Avtalen som ble utarbeidet, ga NLM frie hender til å starte luthersk arbeid under den nye kirkens paraply. Nå ble det ikke noe av dette, delvis på grunn av den politiske utvikling i landet, men også fordi det drøydde med nye misjonærplasseringer.

Avslutning

Jeg nevner dette for å understreke at vi ønsker et respektfullt og rikt samarbeid over konfesjonsgrensene. Det er mye vi som evangeliske kristne står sammen om – og kan samarbeide om på en gjensidig berikende måte. Men fra vår side må vi også si at et respektfullt samarbeid ikke betyr at grensene mellom konfesjonene viskes ut. Slik sett har et slikt samarbeid klare begrensninger. Vi er bundet i vår samvittighet av den forståelse av Guds Ord som er nedfelt i vår lutherske bekjennelse og arv. Derfor ønsker vi at vårt misjonsarbeid ved Guds nåde skal resultere i dannelsen av lutherske menigheter og kirker.

Scripture Mission i Kenya og Tanzania – hva slags samarbeid og hvilke erfaringer?

Av Eivind Jåtun

Scripture Mission så dagens lys tidlig på 70-tallet som et resultat av Jon Jøssangs visjon om en "hjelp til"-misjon. Med utgangspunkt i Voi i Kenya ønsket han å spre kristen litteratur, samt nytte de åpne dørene til å undervise i videregående skoler i og rundt Voi. Arbeidet vokste over flere år, og etter hvert ble også et lite radioarbeid startet opp.

Etter hvert ble Scripture Mission registrert som en egen juridisk størrelse i Kenya, og senere også i Tanzania. Scripture Mission er heleid av Norsk Luthersk Misjonssamband, men er ikke underlagt de samarbeidsavtalene som måtte foreligge mellom NLM og nasjonale kirker i de to landene. Vi står fritt i forhold til de lutherske kirkene, som ikke har noen makt over oss som organisasjon. Vi er fri til å samarbeide med hvem det måtte være. Det er en frihet vi er veldig glad for! At vi likevel ønsker å hjelpe "våre" samarbeidskirker på en særskilt måte, synes vi er bare naturlig.

Tanken bak Scripture Mission var å skaffe tilveie enkle hjelpemidler for prester, evangelister, studenter og andre interesserte. Bladet *Riziki* var gjennom en årrekke et viktig håndslag til mange forkynnere med mange konfesjonelle tilhørigheter. Traktatene våre har også vært til stor hjelp for mange opp gjennom årene, og er det fortsatt. En etter hvert ganske omfattende liste med bøker/hefter har også bidratt i møte med behovene. Mye av det som ble produsert var "lite å se til", men det fikk store ringvirkninger. Et nylig eksempel på dette er brevet fra en tanzanianer som vitner om at han fikk et nytt liv av å lese Ole Hallesbys hefte *Råd til Nyvakte*, som ble trykket av Scripture Mission for mer enn 10 år siden. Det var egentlig ikke noe prangende å se til, men Den Hellige Ånd fikk altså bruke dette heftet til å sette

et menneske fri. Vi vet også med sikkerhet om muslimer som har fått et nytt liv i Jesus gjennom å lytte til programserien *Ujumbe wa Issa* som ble produsert ved studio i Voi.

Helt siden starten har tanken bak Scripture Mission vært å ivareta en interkonfesjonell profil. Når man ser på litteraturproduksjonen vår, levnes liten tvil om vår lutherske identitet, men vi ønsker at alle skal føle seg velkommen og bli tatt imot med respekt. Men når vi sier at vi tar i mot alle, betyr ikke det at vi er ukritiske til hva slags litteratur vi distribuerer. Vi er oss bevisst vårt veiledningsansvar, og hjelper ikke til å spre litteratur som sterkt bryter med vår egen forståelse.

Et annet hovedanliggende for oss har vært å være aktive i distribusjonen av litteratur til områder som ellers ikke blir mye besøkt av "bokbiler". I de store bysentra både i Kenya og Tanzania er bibler og andre viktige bøker (bønnebøker, salmebøker og lignende) noenlunde greit tilgjengelig. Verre er det da med de mindre byene og landsbygda. De blir gjerne et "offer" for markedskreftene i byene, som selger bøkene til høyere pris for å kompensere ekstra utgifter. Vi jobber ut fra samme pris uavhengig av sted. Vi gir faste prosenter til våre kunder, uavhengig av om de måtte befinne seg i en by eller i en landsby. Vi makter ikke å reise rundt så mye som vi skulle ønske, men vi prøver med jevne mellomrom å reise rundt i de nordøstlige delene Tanzania med litteratur. I Kenya har vi de siste fire-fem årene dessverre ikke vært ute på veien med bokbiler. Det at vi satser så sterkt på swahili gjør at vi i Kenya har et begrenset marked. Samtidig er mye engelsk litteratur fra Europa og USA tilgjengelig til "dumpingpriser", så vi har ikke noen stor markedsandel der.

Hva slags samarbeidsrelasjoner opererer vi med? Vi har en del gode kontakter blant andre kristne forlag i Øst-Afrika, som vi hjelper med å distribuere bøker. Spesielt godt er samarbeidet vi har med Luthersk Missionsforenings tilsvarende organisasjon, *Soma Biblia*. De holder til sør i Tanzania, og driver et

utstrakt distribusjonsarbeid, også av våre produksjoner. Salget av såkalt TEE-litteratur har til tider vært omfattende, og anglikanerne er nok også takknemlig for at vi er behjelpelige med å skaffe tilveie bøkene de trenger i sitt gudstjenesteliv. Ellers prøver vi å tenke forretning midt oppi det hele, så vi investerer midlene våre i ting vi vet vil selge godt. Samtidig prøver vi å ha en liten beholdning bøker som fra tid til annen er etterspurt.

Radioarbeidet har i langt større grad enn litteraturarbeidet vært preget av samarbeid. Både har mennesker fra mange forskjellige kirkelige bakgrunner sluppet til via våre programmer, men vi har også opplevd å bli invitert til å delta i veldig mange sammenhenger. På en helt unik måte har Jakob Trodahl fått stå i et rikt arbeid gjennom sitt engasjement som fast andaktsholder i et ukentlig fjernsynsprogram i Kenya med kristen profil.

Vi er medlem i kristne forleggerorganisasjoner i både Kenya og Tanzania, og har gjennom slike medlemskap fått et godt nettverk av kontakter, både for salg av egne bøker og for innkjøp av god litteratur som vi selger videre. Spesielt den kenyanske organisasjonen, Christian Booksellers and Publishers Association, har vært en viktig kilde til både informasjon og inspirasjon. I Tanzania begrenser kontakten seg til den årlige mønstringen i august. De siste tre årene har vi vært forhindret fra å delta på disse samlingene, og det er klart det skader nettverksfølelsen!

Et tett samarbeid med de nasjonale bibelselskapene har vært fruktbart gjennom mange år. Vi kan nok si at vi sammen med Soma Biblia er en av de største bibeldistributørene i Tanzania. Bibelselskapet her står overfor mange utfordringer, og en av dem er å skaffe tilveie tilstrekkelig antall bibler hvert år. Kombinasjonen mange bibeloversettelsesprosjekt og generelt svak økonomi har vist seg vanskelig for dem. De siste to årene har de derfor tillatt at Scripture Mission og Soma Biblia har kunnet kjøpe bibler utover den kvoten Bibelselskapet selv bestiller, direkte fra United Bible Societies i New York.

Økonomisk er dette en tung investering for oss, men med lån fra hovedadministrasjonen i Norge har vi maktet å betale det som måtte til i forskudd.

Det er med forventning vi nå ser konturene av en ny struktur for radioarbeidet i Kenya. Det er tanken over tid å gjøre arbeidet der om til en egen stiftelse, med interessenter fra forskjellige sammenhenger som går sammen om driften. Ønsket er å gjøre arbeidet mer stedegent og selvoppholdende, da NLM er i ferd med å fase ut sin støtte over tid. Det vil være en lærerik erfaring å skulle ta hensyn til de forskjeller som måtte komme for dagen i en slik samarbeidskonstellasjon!

Hva slags erfaringer har vi gjort oss med denne typen samarbeid? I all hovedsak må vi få si at det har vært en berikelse for oss. Vi får være til støtte og hjelp for kristne fra mange sammenhenger, som har en felles visjon om å nå sitt folk med evangeliet. Våre evangeliserende traktater finner veien til store vekkelleskampanjer som på ingen måte har en luthersk profil. Mange av småheftene våre selges i dag av alle slags mennesker, fra ytterliggående karismatikere til høykirkelige anglikanere. På denne måten får vi være med å formidle vår kristendomsforståelse inn i sammenhenger hvor vi ikke ville vært velkomne dersom vi la sterkere vekt på vår lutherske bakgrunn.

En annen sak er at vi opp gjennom årene har opparbeidet oss stor tillit i vide kretser. Vi blir møtt med respekt og åpne armer, og føler også at når vi bidrar med våre synspunkter, så blir vi lyttet til.

Når dette er sagt, må vi samtidig erkjenne at det ikke bare har vært positive erfaringer. Det har nok hendt at vi i har blitt invitert med på foretak hvor vi etter hvert følte oss mildt sagt utilpass. Det er ikke alt vi ønsker å bli forbundet med, om det er aldri så interkonfesjonelt og "evangelisk". Det hvilte et sterkt press på oss til å engasjere oss i en kristen lokalradio i Mombasa for noen år siden. Vi valgte likevel å la det være, da vi med våre program rettet inn mot muslimer

så at den typen forkynnelse som kom til å prege stasjonen resten av tiden ikke ville være ydmyk overfor muslimske lyttere. Vi var redd muslimene ville skifte kanal i ren provokasjon over hva de ellers fikk av forkynnelse på kanalen.

Et problem er at vi som "hvit" organisasjon gjerne regnes for å være økonomisk velstående. Det er en ganske utbredt oppfatning at vi har tilgang på tilnærmet ubegrensede midler fra Norge. Sannheten er at vi ikke mottar noe driftsstøtte fra NLM. Med unntak av misjonærlønninger er vi avhengig av salg for å kunne drive "bedriften Scripture Mission". Når vi har penger utestående, kan det i enkelte tilfeller være vanskelig å få avsluttet slike gjeldsposter. Hos mange ligger det nok underforstått at vi strengt tatt ikke trenger disse midlene, for vi er jo så rike i utgangspunktet.

Vi merker også en større tilstrømming av forlag som vil ha oss med som "medutgivere" av risikoprojekter. De vil ha oss til å forplikte oss til å kjøpe opptil 50 % av opplaget. Dette gjelder i særskilt grad kenyanske forlag som prøver seg på litteratur på swahili. Den slags bøker selger ikke godt i Kenya, så de er avhengig av et godt marked i Tanzania. Det kan være liten forståelse at vi da av forretningsmessige årsaker velger å ikke hjelpe dem så mye som de så for seg.

Ingen mann er en øy for seg selv, og det gjelder også kristne virksomheter. Vi tjener alle en Gud, og vi forkynner ett evangelium. Da er det viktig å være ydmyk overfor andre foretak som har samme målsetning som en selv. Det betyr ikke at en skal la seg diktere av andre, men det betyr at vi skal søke å ta alt i beste mening og gi en utstrakt hånd der hvor det tjener saken. Vi har gjennom Scripture Mission lært å se stort på alle de som søker å tjene sin Gud med de forutsetningene de har. I stedet for å konkurrere dem utover sidelinjen, er det vårt kall å bidra til at slike foretak kan bli levedyktige og sterke. Vårt kall er å bidra til at Guds Ord skal "skyte dypere rot nedentil og bære frukt oventil."

(2.Kg 19,30). Det tror vi at vi får være med på, og da lever vi midt i hverdagen med vårt kall!

Hvem skal vi samarbeide med i utdanning av prester, evangelister og kirkebyggende arbeid?

av Knut Heng

Aktuell status i Elfenbenskysten

Først av alt vil jeg si noen ord om det menighets byggende arbeidet blant mahou folket i Elfenbenskysten. NLM startet opp misjonsarbeid blant mahou folket i 1984 blant annet fordi dette var en unådde folkegruppe og det var ingen andre misjoner som arbeidet i dette området. Det vil si at WEC (World Evangelisation for Christ) hadde etablert en menighet i Touba, men det hadde aldri egentlig nådd ut til mahou folket. Det var blant annet misjonærene i WEC som anbefalte dette området. Ledere i WEC anbefalte en annen tilnærming til mahou folket enn det de selv hadde gjort. Ellers ville en lett ende opp med en kirke for tilflytterne fra sør uten å berøre lokalbefolkningen. Det finnes flere slike kirker i Touba antakelig 7-8 forskjellige kirker/ nominasjoner.

I dag er det en menighet i Koonan og en i Ouaninou som frukt av NLM's arbeid i området. Siden borgerkrigen brøt ut i september 2002 har det ikke vært misjonærer tilbake til det som har vært NLM's arbeidsfelt i Touba regionen, mahou folkets region. Det er altså 2 år siden det har vært misjonærer i dette området og enda har vi ikke kunnet reise tilbake. Men situasjonen er den at mens kirkene i Touba ble tømt for folk etter at krigen startet, så har arbeidet i våre menigheter fortsatt. Riktig nok har det ikke vært mulig å fortsette med en del aktiviteter, blant annet har det vært vanskelig å forsette evangelisering i de omkringliggende landsbyene. Også i våre kirker er det enkelte som har trukket seg tilbake, mens andre har vært frimodige midt i den vanskelige situasjonen med opprørs soldater som kontrollerer deres aktiviteter.

Dette forteller oss en del ting om hvordan vi må satse. Vi må ha det som mål å nå lokalbefolkningen på stedet. Tilflyttere kan være en ressurs, men de mangler tilknytningen til området og det viser igjen i kriser tider som her. I Elfenbenskysten er det en klar nord – sør konflikt. Folket i nord regnes i stor grad som muslimer og de i sør er kristne. Dette er en veldig forenklet framstilling, men gir likevel et visst bilde av situasjonen. Det finnes også andre motsetninger som går på etnisitet. Det vil si at de i nord ikke regnes som "ekte" ivorianere. Dette er i stor grad hovedkjernen i konflikten tilsatt religiøse og politiske motsetninger. Den nordlige delen av landet er dessuten fattigere på naturressurser og folk har mindre utdannelse.

I Koonan har vi en nasjonal pastor som ikke er mahou. Han kommer fra et område sør for Touba på grensen mot Liberia. Han er utdannet pastor på et Luthersk Seminar i Togo som en amerikansk misjon driver. (MELA; Mission Evangélique Luthérienne en Afrique, Missouri synodens misjon i Afrika) I Ouaninou har vi en nasjonal pastor som opphavelig kommer fra Mali. Han tilhører en stor folkegruppe som heter "Bambara". Han har fungert som pastor i Abidjan før han kom inn i vårt arbeid. Det er en metodist misjon som har etablert flere "Bambara" menigheter i Abidjan. "Bambara" folket er språklig og kulturelt nær beslektet med mahou folket. Dessuten har vi en evangelist i Dioman som også har sin bakgrunn fra "Bambara" kirka i Abidjan. I Abidjan har vi også med oss en evangelist tilhørende "Bambara" kirka. Det evangeliserende arbeidet i Abidjan er inne i start fasen, og det er så langt ingen menighet her.

Samarbeidspartnere.

Her i Elfenbenskysten har det nok ikke vært mangelen på bibelskoler og teologisk seminar som har hindret misjonen i å gå inn i et samarbeid. Det har snarere vært mangelen på kandidater. Misjonen har allerede hatt flere kandidater klar på trappene for en videre teologisk utdannelse. Ved flere

anledninger var det vært tiltenkt å sende kandidater til blant annet det Lutherske Seminaret i Togo. Misjonen gikk inn i et samarbeid med disse og Johannes Redse har ved to anledninger hatt undervisningsbolker på dette seminaret nettopp fordi vi ønsket å sende kandidater dit. Men dessverre har det like i forkant dukket opp saker som har gjort det umulig å sende de aktuelle kandidatene. Personer som lever i bevisst synd og som ikke er villig til å bekjenne dette og er satt under kirketukt, kan ikke sendes på et teologisk seminar. På mange måter er dette en åndskamp som kjempes. Djevelen setter alt inn på å stoppe aktuelle kandidater og lykkes stadig vekk. Dette kan likevel ikke stoppe oss i å forberede aktuelle kandidater. Det er en ung kirke som er i ferd med å vokse fram og ingen blir modne kristne over natten.

Ellers er det en utfordring at en stor del av kirkemedlemmene er analfabeter, eller har svært begrenset utdannelse. Det gjør at undervisningen for dem må skje på mahou og da blir det NLM's misjonærer selv som må bra i gang et undervisnings tilbud. Misjonen har derfor hatt et eget Bibelsenter i Koonan. Det har stort sett vært basert på kortkurs som har vært åpent for alle som har ønsket å delta. Det har derfor fungert som en mellom ting mellom evangelisering og bibelundervisning. Under slike kurs har en ofte hatt besøk utenfra. Det vil si at vi har invitert noen til å ha undervisning. Det har blant annet vært tidligere muslimer som nå står i menighets byggende arbeid i Abidjan (Peuple du Livre). Tidligere muslimer som nå har vendt om til Kristus når inn til mahou folket med sitt vitnesbyrd. De kommer ofte nord fra, selv om det har bodd lenge i Abidjan. I tilknytning til slike kurs har det ofte vært besøk i flere landsbyer. Det har derfor også fungert som en slags evangeliserings kampanje. Dette har vært et samarbeid som har fungert svært bra og som har vært til gjensidig glede og berikelse i tjenesten.

"Bambara" kirka har vært en annen ressurs for oss. "Bambara" kirka har på en slags måte "adoptert" mahou folket som sin folkegruppe. Det er mange i denne kirka som lever i bønn og faste for mahou folket. Nå har vi tre ansatte fra

denne kirka i pastor og evangelist oppgaver. Det har vært til stor hjelp for oss. Uten disse hadde det sett mørkt ut etter at alle misjonærene måtte forlate feltet i nord. Dette kan være til hjelp i en overgangs fase til en får utdannet mahouer til pastorer og evangelister. Når dette har fungert så bra som det har gjort, skyldes det blant annet at flere av disse også har bakgrunn som muslimer eller flere i familien deres er muslimer. De er språklig og kulturelt nært beslektet med mahoufolket og kan derfor lett tilpasse seg forholdene. Andre "importerte" pastorer fra sør vil ikke på samme måten kunne tilpasse seg arbeidet i en muslimsk folkegruppe. Det ble nylig arrangert en leir av Bambara kirka like utenfor Abidjan. I den anledning fikk vi invitert medlemmer fra kirka i Koonan og Ouaninou til Abidjan. Det kom 9 mahouer fra nord for å delta på leiren. Da de avsluttet leiren sa de at neste år er det i Ouaninou. Da vil de invitere medlemmene i Bambara kirka til Ouaninou.

Samarbeidet med "Bambara" kirka er ikke formalisert på noen måte. Det har bare vokst fram gjennom kontakter som en har hatt. Det har ikke bare tilført oss personell, men også forbedere. Pastoren i Ouaninou har fullt oppgaven som pastor, men han har også hatt noen "disipler ved sine føtter". Det er en form for opplæring som vi fra vesten ikke er så fortrolig ved. Det innebærer blant annet at han har en med seg en som går i en slags lære. Vedkommende er med og ber for syke, han er med i bønn og faste. Han lever på en måte ved siden av pastoren og får med seg det han gjør og sier i møte med folk. Dette gjør det aktuelt å tenke på en form for praksis opphold dersom vi ønsker noen mahouer skal gå inn i en pastor tjeneste. For vår del blir den teologiske utdannelsen lett en teoretisk tilegnelse der det ruller ute en nye formet pastor etter noen år på teologisk seminar. Kunnskaps formidling og læring skjer ofte på andre måter i mahou kulturen, spesielt i en kontekst med mange analfabeter. Relasjonen til den som skal undervise må være nære for at budskapet skal bli troverdig. Jeg har derfor mest tro på en modell der misjonærene og andre står i nærkontakt med dem som skal utdannes/formes

og at det i størst mulig grad skjer der de selv bor eller i nærheten. Det er ønskelig at en praktisk og teoretisk utdanning går hånd i hånd.

Videre har vi brukt et senter i Abidjan som holder kurs innenfor kommunikasjon og ledelse for pastorer og kirkeledere.(CEFCA) Dette er svært praktisk rett og er ikke en direkte teologisk utdanning. Jeg tror det dekker på en fin måte det behovet vi har for utdanning innen lederopplæring og kirkeadministrasjon. Det er et kurs opplegg med 2 måneders kurs hvert år i 3 år.

Samarbeide med hvem?

Jeg har så langt sagt mest om den aktuelle situasjonen for arbeidet blant mahou folket. Videre har jeg nevnt noen "samarbeidspartnere" som vi bruker. Hvem skal vi så samarbeide med i utdanning av prester, evangelisering og kirkebyggende arbeid?

Vi er nå den eneste lutherske misjonsorganisasjonen i Elfenbenskysten. Det kan være aktuelt å bruke bibelskoler eller seminar til andre misjoner, men da blir det ikke en luthersk utdanning. Men med tanke på pastor utdanning er vi best tjent med et samarbeid med det lutherske seminaret i Togo.

På bibelskole nivå kan en tenke seg et samarbeid også med andre ikke lutherske organisasjoner dersom det skulle bli aktuelt. Likevel arbeider vi mot en modell der vi selv organiserer en bibelskole. Da kan vi hente inn undervisnings hjelp fra andre misjoner og kirker der vi synes det er naturlig og innefor områder som ikke bryter med et luthersk syn på blant annet sakrament læren og da spesielt dåpen. Ellers utgjør misjonærene en viktig ressurs i opplærings arbeidet videre framover. Det må bli et av satsningspunktene i arbeidet videre framover med tanke på å forme en nasjonal kirke.

Innen evangelisering og korte bibelkurs har vi god erfaring med tidligere muslimer som arbeider for "Peuple du livre" (Bokens folk). Disse kjenner godt til problemene som mahouene sliter med og har en god og utfordrende forkynnelse. At vi har fått støttet fra Bambara kirka har også vært til god hjelp for oss, men på sikt må vi få mahouer inn i disse oppgavene.

Det er viktig at de vi samarbeider med har nærhet til folket, språklig og kulturelt. De må stå for en konservativ evangelisk linje. Det forventes at de som går inne i en pastor eller evangelist oppgave er lojale mot vår lutherske lære.

Måtte Gud drive ut arbeidere til sin høst også blant mahou folket selv!

Allianseøkumenikk og kirkeøkumenikk

Historisk overblikk – hvem er den rette arvtager til Edinburgh?

Av Dagfinn Solheim

År 2010 blir et viktig år i forhold til enhet og samarbeid. Vi vil da feire 100 år siden det viktige møtet i Edinburgh. I dette møtet finner vi mye av bakgrunnen for økumenisk arbeid i dag. Kirkens Verdensråd (KV) har klare linjer bakover til dette møtet. Da KV ble dannet i 1948 var det en nyskapning, men samtidig en videreføring av to organisasjoner som hadde sitt utspring i Edinburgh, nemlig "Faith and Order" og "Life and Work". Disse skulle fremme tenkningen omkring troens liv og praksis. Den 2. verdenskrig i all sin gru ble også en vekker for kirken. Hva er kirkens kall i en verden som rommer så mye ondskap? Krigen hadde også hatt positive sider. Kirke og misjon var blitt tvunget til samarbeid over lande- og konfesjonsgrenser. Norsk misjon kunne nyte godt av utstrakt hjelp for våre misjonærer, både økonomisk og på andre måter, f eks i Kina og Manchuria. Det var en sterk vilje til enhet og samarbeid etter krigen. Det var i dette klimaet KV så dagens lys.

Det var også en tredje bevegelse som var en direkte oppfølging av Edinburgh 1910. Nemlig Det internasjonale misjonsrådet (IMR) som ble stiftet i 1921. John Mott var hovedarkitekten bak den store misjonskonferansen. Han hadde en global visjon for evangelisering og misjon. Mye pga hans innvirkning ble konferansen en bekreftelse på den klassiske misjonsvirksomheten. Han fikk også dannet en komité som hadde som mål å samle den mangslungne misjonsbevegelsen. Det var denne komiteen som gjorde forarbeidet til misjonsrådet. Den globale misjonskonferansen hadde også sin bakgrunn i regionale misjonskonferanser i misjonslandene og i Europa og USA.

Det internasjonale misjonsrådet var en uavhengig bevegelse som heller ikke ble innlemmet i KV i 1948. Etter hvert ble mange nasjonale misjonsråd knyttet til dette internasjonale rådet. Det gjaldt også Norge der Tormod Vågen og andre var aktive med. På møtet i Madras (Tambaram, 1938) ble flere klar over at det var stor teologisk forskjell blant dem som møtte der. En kunne ikke lenger enes om en felles teologisk plattform. Bl a ble Henrik Kraemer og hans konservative syn på religionene kritisert. På KV sin generalforsamling i New Dehli i 1961 ble IMR innlemmet i KV. Dermed får vi også et mer markant skille mellom kirkeøkumenikk og allianseøkumenikk. Det norske misjonsrådet trakk seg fra den kommisjonen (Commission on World Mission and Evangelization – CWME) som skulle videreføre arbeidet til IMR, nå innenfor KV. Etter hvert ble det også en uttalt polarisering mellom kirkeøkumenikk representert ved KV og allianseøkumenikken. Flere av de tidlige møtene i KV møtte reaksjoner fra de evangelikale. Dette gjelder ikke minst Wheaton kongressen i 1966, Berlin-kongressen samme år og Frankfurt erklæringen 1970, samt Berlin-erklæringen 1974. Den siste har en uttalt kritikk av KV møtet i Bangkok i 1972 ("Frelse i dag"). En tar oppgjør med KV, både dens teologi og misjonssyn. Første punkt i erklæringen sier at det nå er tid for å granske den økumeniske bevegelsen.

Vi har sett at Edinburgh hadde klare røtter i den evangelikale leiren og ikke minst i misjonsbevegelsen. Det var 1200 representanter fra

misjonsorganisasjoner fra hele verden som samlet seg i Edinburgh. På IMR sitt første møte i Jerusalem var halvparten fra misjonsorganisasjoner og halvparten fra kirker. Etter hvert ble KV et organ for verdens kirkesamfunn der misjonsorganisasjoner og parakirkelige organisasjoner ikke hadde noen plass. På det siste møtet i kommisjonen (CWME) i Salvador (1996) ble misjonsorganisasjoner invitert som observatører for første gang. Det har også vært et misjonsengasjement innen KV, men de fleste evangelikale har holdt seg utenfor. Overbevisningen, visjonene og impulsene til kristen enhet hadde sitt utspring helt og fullt i kristen misjon. Etter hvert ble det en avstand mellom KV og de evangelikale. Organisatorisk er det da KV som har de klareste linjene tilbake til 1910, men det var de evangelikale og misjonene som stod sentralt i 1910.

KV hadde sin siste generalforsamling så langt i Harare i 1998. Her sier KV klart at de ikke er den økumeniske bevegelsen, men at de vil tjene denne. De evangelikale med pinsevennene inkludert er en av de store gruppene de ønsker å være i dialog med. De sikter ikke lenger ensidig på at alle skal bli med i KV, men vil anerkjenne dem som står utenfor og samtale med disse. Til dette formål har de opprettet et FORUM der en kan ha samtaler uten at dette skal forplikte partene. Dette skjer på bakgrunn av at til tross for 50 år med KV virksomhet for enhet er fragmenteringen i dag større enn noensinne.

KV erklærte helt i starten at de ikke hadde som målsetting å bli en superkirke. Men målsettingen har vært å samle alle kirkesamfunn under en paraply. I dag er nok dette sterkt nedtonet eller midlertidig oppgitt, av pragmatiske grunner. Fokus blir dreid i retning av gjensidig anerkjennelse (mangfold) og samarbeid i misjonsgjerningen. Misjon blir da vidt forstått om kirkens arbeid.

Fra Harare blir det stadig referert til misjon. KV har fire avdelinger og det er stadig seksjon 2 (Unit 2) "Misjon og evangelisering" det blir referert til. Det samme gjelder de seks arbeidsgruppene (workshops) som ble holdt i Harare.

Det er også "misjon og evangelisering" som står i fokus når programkomiteen reflekterer over hva som skal stå i fokus de neste 7 årene fram til neste generalforsamling. Flere av våre samarbeidskirker er medlemmer i KV så det vil være nyttig også av den grunn å se hva som vektlegges i KV når det gjelder misjon

Særpreget for allianseøkumenikken

Allianseøkumenikken har en lengre historie enn KV. Allerede i 1846 ble Den evangeliske allianse (World Evangelical Alliance – WEA) stiftet. Ved siden av det internasjonale arbeidet i WEA, har de også regionalt og nasjonalt arbeid. WEA er representert i de aller fleste land der det er en sterk kristen kirke. Enheten i Alliansen bygger på "det ufeilbarlige Guds ord". Hensikten med bevegelsen har vært åndelig fornyelse, samarbeid og forsvar for den kristne tro. En ville samle evangelikale kristne av alle kirkesamfunn til fellesskap, inspirasjon og bønn. Den har også vært samlet om en kamp for den reformatoriske læren, særlig i en tid da rasjonalismen gjennomsyret protestantiske kirker.

Allianseøkumenikken er klart forankret mellom evangelikale kristne. Arthur Glasser definerer disse slik: "De evangelikale er de ortodokse troende som er forpliktet på en apostolisk vektlegging, som ble gjenvunnet gjennom det 18. århundres evangeliske vekkelser. Særtrekkene er en personlig omvendelse og ny fødsel, kallet til hellig liv, og prioriteringen av evangelisering og verdensmisjon."

Deler av den evangelikale bevegelsen har til tider blitt kalt fundamentalister. Siden har dette uttrykket blitt brukt ganske ubeskyttet både om kristne og mennesker i andre religioner, som f eks islam. Det blir da ofte brukt på en negativ og nedsettende måte. Bakgrunnen for uttrykket er et møte presbyterianerne hadde i 1910. De ville da ta et oppgjør med liberal teologi og

samle seg om de grunnleggende sannhetene som de vil stå på. Det var disse fem grunnleggende sannhetene som ble kalt "the fundamentals". Disse sannhetene som måtte stå fast var: undrene i Bibelen, jomfrufødselen, Jesu forsoningsdød, Jesu legemlige oppstandelse og Skriftens autoritet. De som kritiserte dem som var samlet der kalte dem for "fundamentalister". Siden har dette ordet blitt hengene ved noen grupper av evangelikale.

For de evangelikale var målsettingen med det økumeniske arbeidet å nå videre ut med evangeliet, ikke minst til unådde folkeslag. Vektleggingen var på evangelisering og misjon. Dessuten ville de være fast forankret i sannheten. De så det som nødvendig med en teologisk plattform der en også tok avstand fra vrang lære og liberal teologi. Når det gjaldt arbeidet for enhet lå vekten på praktisk samarbeid. Arbeidet for enhet hadde en teologisk begrunnelse. Dessuten var det også begrunnet i den splittelsen en så i kristenheten, ikke minst på misjonsmarken. Det var uheldig at gamle stridigheter og skillelinjer skulle bringes ut til landene der en drev misjon og således splitte opp nye og ofte små kirker. Enhet og samarbeid var viktig, men det måtte skje på sannhetens grunn. Arbeidet fra 1966 bærer tydelig preg av at en ville avvise liberal og det en så som ubibelsk teologi. Dels ble denne kampen en kamp mot teologien innen KV. I Wheaton erklæringen ble det også tatt et oppgjør med katolsk lære etter Vatikan II. Vi kan også se dette i Berlin-erklæringen 1966: "I motsetning til andre økumeniske konferanser som Vatikan-konsilet og KVs generalforsamlinger, bygger denne kongressen på de reformatoriske prinsippene om Bibelens endegyldige autoritet og den apostoliske vektlegging på evangelisering og misjon som kirkens primære oppgave..." Hovedsaken for de evangelikale var hele tiden å forkynne evangeliet til folk fra alle stammer, tungemål og nasjoner.

I dag har vi fått en rekke bevegelser som står for mye av den samme form for økumenikk som WEA. Vi må særlig nevne Lausannebevegelsen som ble til ved en internasjonal kongress om verdensevangelisering i 1974 i Lausanne.

Det ene som har gjort Lausanne visjonen levende er Lausanne-pakten som ble utformet på denne kongressen. Det er mange evangelikale som i dag samarbeider på Lausanne-paktens grunn. Lausanne-pakten tar ikke oppgjør med andre, men uttrykker seg positivt om det de står for. Den er fortsatt et viktig missiologisk dokument. Lausanne visjonen lever også videre fordi det ble dannet nasjonale komiteer i mange land. I Norge har Lausanne komiteen sitt arbeid hatt en større og bredere oppslutning enn komiteen for WEA. Lausanne komiteen har hatt en bred oppslutning av folk fra kirken, frikirkene og organisasjonene. Mange fra Norge har også deltatt på de internasjonale konferansene i Manila og nå sist i år i Bangkok, Thailand. I dag er både WEA og Lausanne i Norge innlemmet i NORME.

Utfordringene i dag

Arbeidet for å synliggjøre kristen enhet er viktig i seg selv. Det gjelder både generelt og ikke minst når det gjelder misjonsarbeidet. Samarbeid betyr at en kan utnytte ressursene bedre. Et eksempel kan være bibeloversettelse. Det ville se rart ut om flere enheter skulle arbeide uavhengig av hverandre inn mot det samme språket. Derfor samarbeider Wycliffe, bibelselskapene og andre aktører for å kunne intensivere og utvide dette arbeidet. Samarbeid på flere felt vil føre til at en når lenger ut med evangeliet.

Et felt som roper på samarbeid er opplæring og utdanning. Dette gjelder bibelopplæring generelt, men ikke minst utdanning av evangelister, diakoner, prester og ledere generelt. Tradisjonelt har norsk misjon ofte startet bibelskoler og seminarer for teologisk utdanning. Der det har lagt til rette for det har lutherske misjonsorganisasjoner gjerne samarbeidet med andre lutherske. Det har vært og er en åpning for slikt samarbeid selv om det ikke har lyktes alle steder. I dag er utfordringen særlig stor i land med en svært liten luthersk kirke. Det er neppe behov for eller mulig å starte et luthersk seminar med utgangspunkt i en slik kirke – selv med hjelp av misjonen.

Ledere kan formes på flere måter, bl a ved mentoring, at en kristenleder følger opp en yngre kristen over tid. Likevel kan ikke dette erstatte behovet for en mer formell utdanning av prester og evangelister. Det blir nødvendig for misjonsarbeidet i flere land å søke bevisst samarbeid om utdanning og opplæring også i ikke luthersk evangelikal sammenheng. I NLM har vi stått i et slik fruktbart samarbeid om utdanning både i Indonesia og i Singapore. I Mongolia er også et slikt samarbeid opprettet. Også i Elfenbenskysten blir det nødvendig med samarbeid om utdanning. Det går an å sende noen få ledere for å få utdanning i andre land. Likevel er det viktig at de fleste lederne får sin utdanning i sitt eget land eller i en kultur som er svært lik deres egen.

Et annet område som kaller på spesiell oppmerksomhet er teltmakervirksomhet. Vi vil særlig fokusere på kirkedanning i områder der teltmakeren arbeider. Det er viktig at teltmakeren som oftest selv ikke kan ta aktivt del i arbeidet med kirkedanning, må kunne gi råd på dette området. Alt misjonsarbeid tar sikte på å danne kirker, også teltmakerarbeidet. De som blir kristne må ha en plass å samles, oppbygge hverandre, dele Guds ord og få del i sakramentene. I dette arbeidet må en også ta stilling til om en skal danne en luthersk kirke eller samarbeide på evangelikal grunn. NLM sier i grunnreglene at "misjonens mål er å danne kristne menigheter...". Samtidig sier grunnreglene at NLM bygger sitt arbeid på Den hellige skrift og på Den evangelisk-lutherske bekjennelse. Derfor har målsettingen vært å danne lutherske kirker. Til tross for godt samarbeid med andre evangelikale i Indonesia, søkte en bevisst lutherske partnere når det gjaldt det kirkebyggende arbeidet. I Mongolia ble også samarbeid med andre evangelikale drøftet. Selv om den kirken som er en frukt av NLMs arbeid der ikke er organisert som et kirkesamfunn, ønsker den å bli en luthersk kirke.

I teltmakerarbeid er det ofte få arbeidere som kommer fra samme land eller organisasjon. Dessuten er de som blir kristne ofte få. Andre teltmakere har gjerne en annen konfesjonell bakgrunn. Da må en for alvor gå inn å drøfte

hvorledes kirken skal se ut. Kina har mange som arbeider som kristent fagpersonell. Her er det ikke mulig å danne noen luthersk kirke. Der må det kirkebyggende arbeidet organiseres uavhengig av de historiske konfesjonene vi kjenner til. Ingen kan sende fagpersonell dit for å danne lutherske kirker. Da blir det desto viktigere å tenke gjennom hvilke grunnlag en slik kirke skal bygge på.

I mange land der det drives teltmakervirksomhet er arbeidet i starten sentrert rundt team av arbeidere. Disse vil være der i begrenset tid. Ikke alltid vil de ha anledning til å komme tilbake. I slike sammenhenger blir det desto viktigere å forme og lære opp lokale ledere. Mange av disse landene har restriksjoner på kristen virksomhet. Hvordan kirken skal formes er derfor svært avhengig av de lokale forholdene. Samtidig er det svært viktig med en plan og strategi for arbeidet som er lokalt basert. Enkeltkristne som blir omvendt ved evangeliet må få en plass der de kan bli bevart og vokse som kristne.

Konklusjon

Det er ikke den samme polariseringen mellom kirkeøkumenikk og allianseøkumenikk i dag som det var på 60- og 70 tallet. En er innstilt på dialog og innser at en har mye å lære av hverandre. Likevel er forskjellene tydelige. Vi kan kaste et blikk på den siste generalforsamlingen i KV. Birger Nygaard var tilstede i Harare. Han er generalsekretær i Dansk misjonsråd. Han sier følgende i sin kommentar til dette møtet. "Misjon finner vi overalt i Harare møtet! Misjon er fraværende i dette møtet!" Med denne spissformuleringen vil han si at KV nå tydelig vil fokusere på misjon. Men hva ligger i ordet misjon? Han har spurt seg selv om hva slags misjon det er KV taler om, og han har forsøkt å sette søkelyset på det som er sentralt i nordisk misjon, nemlig misjon relatert til evangelisering. Med andre ord misjon som vitnesbyrd og proklamasjon i ord og gjerning om Guds frelsende nåde i Kristus, der mennesker blir kalt til omvendelse og nytt liv. Misjon som vitnesbyrd om

evangeliet til mennesker som lever i andre trosretninger/religioner og som ikke har noen tro. (se artikkel i IRM jan/apr 1999: 56 ff)

Nygaard finner at generalsekretæren i KV ikke fokuserte på misjon i denne betydningen i det hele tatt. Det samme gjelder andre rapporter fra ledere i KV. Til dels blir misjon omtalt negativt i forbindelse med seksjonen om proselyttisme. I seksjonen om "krise i den økumeniske bevegelsen" blir misjonen framstilt som en hindring heller enn en hjelp i økumenisk arbeid. Naturlig nok er misjonen sentral i seksjon 2 om "misjon og evangelisering.

I sin evaluering sier Nygaard at KV er opptatt av fornyelse av former og funksjoner. Men denne visjonen om fornyelse har ikke evangelisering som et viktig fokus. Generalsekretæren i KV understreker visjonen fra 1948: "Vi vil stå sammen", men han nevner ikke den opprinnelige målsettingen med det, nemlig: "en måte å gi et bedre vitnesbyrd på". Det synes som om hensikten med KV har blitt økumenikk for sin egen del, uten noe mål ut over dette. Den opprinnelige hensikten og visjonen med KV, misjon og evangelisering, har blitt dim og svak. Vi kan ellers vise til Prinsipperklæring om Misjon (NLM 1992) som omtaler sann og falsk økumenikk. Her skisseres NLMs forhold til den økumeniske og til den evangelikale bevegelsen.

I den evangelikale leiren kan en gjerne blankpusse idealene fra den første tiden. Det bibelske grunnlaget må stå fast. Målsettingen må være å nå videre ut med evangeliet til dem som ikke har hørt. Det betyr ikke at vekkelse og fornyelse i Vesten må glemmes (noe av fokus i Bangkok 2004). Dessuten er det i mange evangelikale sammenhenger fokus på et hellig liv, et disippelliv i Jesu etterfølgelse. Et målrettet liv som Rick Warren skriver om. I Bangkok ble forandring vektlagt (*transformation*). Enhet og samarbeid må også være et viktig tema. Altfor ofte ser vi splittelse, strid og konkurranse også i evangelikale sammenhenger.

WHO IS ON THE DRIVER'S SEAT?

REVISITING MISSION PARTNERSHIP BETWEEN WESTERN MISSIONS AND ASIAN CHURCHES

By Dr Kang-San Tan

The church in Asia is growing at a phenomenal pace, both in spiritual vitality and missionary enthusiasm. Past Western paternalism still exerts its control due to the power of economics and technology is vested in Western churches and agencies. Lest we think the problem of control and power is primarily a "Western problem," one need to assert that Asian churches are not exempted from the desire to control and the danger of neo-paternalism. Unless churches in the West seriously rethink how we can genuinely partner in mission with other like-minded Asian churches and agencies, many of our mission endeavours will be duplicating, wasteful of resources, reinventing the wheels, and repeating past mistakes of colonialism and imperialism. Eventually, it leads to unhealthy models of dominance/dependency syndrome. This article seeks to illustrate the complexities of possible cooperation models between three parties: Western mission, Asian missionary churches and national churches. I will argue that most mission partnership models still operate on models where foreigners are on the driver's seat and the way forward is for a new paradigm where national players take central rather than periphery roles.

Defining the Partnership Problem: Who is on the driver's seat?

Partnership is a relationship entered into because of the different strengths the partners have. Western partners may contribute mission expertise and funding resources while the Asian partners contribute local field knowledge, passion and growing missionary force. However, both parties faced the problem of operating in old paradigms mission thinking. Notably, when Western agencies refused to give up control or when Asian churches merely look to Western partners for financial assistance. A core ideal in any effective partnership is the concept of "equality and mutuality." While both Western and

Asian partners agree on this biblical and strategic ideal, when it comes to working out in practice, Western-Asian partnerships are fraught with numerous difficulties. As traditional Western partners and emerging Asian missionary churches are negotiating their respective roles, most partnership models neglected the crucial role and views of a third party: namely the national church.

To simplify our evaluation of this complex problem, we limit our discussion on mission partnership to three parties in mission:

- a) Traditional Western mission agencies (denominational and interdenominational missions)
- b) Newer sending mission agencies from Asia (denominational and interdenominational missions)
- c) Indigenous and national churches.

In most countries, we assume that there is now a mature national leadership whose views and counsels must be sought. The indigenous missiological principle argues that good partnership models must promote the self-governing of churches and mission projects in such a manner that ownership and future directions are firmly in the hands of national leaderships. What are the roles of foreign partners; who decide on matters of differing opinions and conflicts, whose interests are served and related questions must be approached with the view that good partnership enterprise seek to serve the interests of emerging local churches.

Case Illustrations for Tripartite Partnerships

- A significant means of partnering is through mobilizing the indigenous church for missions by providing mission education in churches, informing and challenging them concerning global mission. In missions education

and training, Asian churches are still lacking in good missionary training centres. The leadership of these training centres should be under national leaderships but Norwegian mission partners can continue to send lecturers and theological resources. Foreign partners (whether Western or Asian) should seek contextual models for missionary training. They should resist the natural control on the curriculum, training ethos and methodologies but merely send mission trainers in response to local invitation. Likewise, in many Asian countries, we don't need more Western evangelists. Rather, we need more theologians and missionary trainers.

- Establishing indigenous mission organizations is another needed model in Asia. For example, the Norwegian mission can assist in establishing Lutheran indigenous missions in Asia. Lutheran partnership in the Mekong areas should not be a partnership between foreign partners (whether they are from Norway or Singapore). Instead, foreign partners need to realize that there are now mature indigenous leaders in each of these countries. Therefore, the partnership should be formed between foreign partners under the leadership of national Christians in these countries such as Thailand, Laos, and Vietnam rather than between foreign partners. No field strategies can be decided without adequate input from national leaderships. Likewise, Mekong is another example of hundreds of foreign mission agencies planting their foreign flags in the region. Why can't these foreign agencies talk to one another, and listen to mature national leaders as to how they can best serve God in Mekong?
- Partnering in the Asian Missionary Movement. One of the areas being developed is people group focused partnerships. In Singapore, the Wesley Methodist church's focus on the Yi people in China and their deployment of an Associate worker to work with OMF; plus a couple of churches' partnership with the OMF Kalagan team in the Philippines). Likewise, the Sarawak Methodist commissioned 6-8 workers to partner with OMF to serve among the Miao people in China. In each of these cases, the Western agencies no longer exercise control over local field strategies.

Instead, mutual consultations between Western and Asian agencies; and between national churches and foreign partners determine the directions of mission work in these countries.

- In **Japan** the on-going partnership is worked out in three ways: a) a local church with a vision to reach out requests missionary help to work with a nucleus of believers sent out by the church; b) a committee of the inter-church association is established to oversee the planting of a church in a particular area. The committee provides the finance for a meeting place and the Japanese evangelist's salary; the Western mission agency send the foreign missionary and provides for his needs; c) the church association identifies a needy area (into which, perhaps a number of their church members have moved) and requests the mission to send in workers to plant a new church.
- In the **Philippines**, a few foreign mission agencies partner to establish the Alliance of Bible Christian Communities of the Philippines (ABCCOP), who this year is celebrating its 32nd anniversary. This partnership has progressed from more a mission initiated and directed organization to a self-governing body. Today, the four expatriate missions relate to one another as partners and serve under the national leadership of ABCCOP. There are regular meetings of the respective directors to coordinate ministry, plan and strategize together. No foreign mission agency makes major field decision without consultation and interaction to some degree with fellow partnership and contribution from national church leadership.

Incarnation as a Partnership Model: The Way Forward (Philippians 2:5-11)

How do we move forward in genuine partnerships? More than an issue of strategy, the way forward lies not in strategy but in Christian spirituality. I suggest that it begins with missionary spirituality where all parties adopt **Downward Spirals Spirituality**; where each party asks these four questions as they work together:

1. Issue of ATTITUDE: “Have this mind among yourselves” (v. 5)

Thou would perhaps be ashamed to imitate a lowly man;

Then at least, imitate the lowly God

(St. Augustine)

For you know the grace of our Lord Jesus Christ, that though He was rich; yet for your sake he became poor, so that by His poverty you might become rich (2 Corinthians 8:9). For Adam and Eve, the issue was to become like God. Sin entered into the Garden of Eden due to the existence of Satan. Western agencies and foreign Asian partners must abandon self-interests and adopt the incarnation of Christ, beginning with imitation of Christ’s mindset and attitude in service.

2. Issue of SURRENDERING RIGHTS: “who, though He was in the form of God, did not count equality with God a thing to be grasped” (v6)

Equality with God is something which Christ already possessed. Before our Lord was born in the likeness of man, he already pre-existed in the form of eternal Divine Being. The statement does not tell us how Christ refused equality with God, or how he achieved equality as a reward, but how he used it.

Over against the standard picture of oriental despots who understood their position as something to be used for their own advantage, Jesus understood his position to mean self-negation, the vocation described in vv. 7-8... The pre-existent Son regarded equality with God not as

excusing him from the task of redemptive suffering and death, but actually as uniquely qualifying him for that vocation.¹

3. Issue of IDENTIFICATION: “but emptied himself, taking the form of a servant, being born in the likeness of men” (v.7)

Biblical scholars such as Joachim Jeremias find many echoes of Isaiah 52:13-53:12 in “taking the form of a Servant” (Phil 2: 7), as a direct reference to the Servant of Isaiah 52:12. Peter O’ Brien argues that, “it seems best, on balance to understand the expression (taking on the form of a servant) against the background of slavery in contemporary society. O Brien argues that slavery pointed to the extreme deprivations of one’s rights; even giving up those rights relating to one’s own life and person.”² Each partner must come to the table of fellowship on the premise that I must give up my rights for the interests of the national church.

4. Issue of THE CRUCIFIED LIFE: “being found in human form he humbled himself and became obedient unto death, even death on a cross” (v.8)

Paul saw Christ’s death on the cross as the ultimate act of self-humiliation for on the cross, Christ took our sin and the wrath of God was upon him. Christ freely chooses to become mortal man and became a model for missionaries who are genuinely seeking to walk in the ways of the cross. Therefore, genuine partnership will only work if each party is willing to live out the self-less life of servanthood.

¹ N.T. Wright, “*harpagmous* and the meaning of Philippians 2:5-11,” *Journal of Theological Studies* 37:2 (1986), pp. 321-52

² Peter T., O’ Brien. *Commentary on Philippians*. (Grand Rapids: Eerdmans). 1991, pg. 220.

Partnership is not just something we give lip service to but must be tested by the fruits of partnership, nurtured in mutual respect and carried through in selfless service for the Lord's work. There is a great danger that Western mission agencies and more established Asian missionary churches from Korea, Hong Kong and Singapore adopt national workers or national churches, or seek to do missions out of position of power, and therefore neglect this crucial principle of incarnational partnership in missions. The past charges directed against Western missions- exporting foreign ways of Church life are now directed toward new mission ventures within Asia. Past criticisms that mission agencies do not genuinely partner with local churches are now seeping into many churches which seek to control mission fields from home base; where decision makers have no understanding of local cultures, where the church merely do mission through short term visits. Eventually these newer churches are expected to duplicate foreign Christianity exported from Korea, Singapore or Malaysia- just as they received foreign models from Norway, Britain or America. Partnership remains a buzzword in mission circles, but we should revisit this issue with the courage and critique to ask the question: who is on the driver seat?

Kang-San Tan serves as Director for Mission Research with OMF International. He welcomes feedback at ihq-dmr@omf.net

Prosjektarbeid; hva er målsetningen?

Av Inger Rismyhr

I NLMs Strategidokument for utviklingssamarbeid er målsetting og strategi for bistand og prosjektarbeid beskrevet.

- En overordnet målsetting er "å bidra til varig forbedring i sosiale og økonomiske kår for den fattige befolkning."
- Det skal "legges vekt på lokale behov og prioriteringer samt at innsatsen skal være et tidsavgrenset supplement til lokale ressurser."

NLM har i år ansvar for oppfølging av 26 bistandsprosjekter i henholdsvis Bolivia, Peru, Elfenbenskysten, Etiopia, Kenya, Tanzania, Kina og Mongolia. Når et prosjekt planlegges og gjennomføres, er det viktig at vi er klar over NLMs rolle i arbeidet. Målgruppen er de som ønsker forandring, og vi vil gjøre en jobb som fører til en positiv forandring over tid. Denne forandringen må være langsiktig og varig, dvs. bærekraftig. Når man har penger, er det ikke vanskelig å bygge brønner, skoler og sykehus. Den virkelige utfordringen er å bygge noe som varer og kan drives velfungerende etter at prosjektet er avsluttet. Det finnes mange brønner som er boret med bistandspenger i Afrika, men slett ikke alle det er vann i. Det finnes sykehus som har fått støtte fra utlandet i mange tiår og som er langt fra bærekraftige. Sykehuset ville fått enorme problemer hvis denne støtten uteble.

I alle land vi har bistandsarbeid, er det grunnleggende samfunnsproblemer som gjør at deler av befolkningen ikke har et visst minimum av det som trengs for å få tilfredsstillende levekår. Det er bl.a. dårlig fordelingspolitikk og næringspolitikk, og det er konflikter og undertrykking av marginaliserte grupper. Myndighetene er de som kan gjøre noe med samfunnsproblemene, og NLM og partnere som er deler av det sivile samfunn, skal være pådrivere for å få til samfunnsendringer. Vi skal være "vaktbikkjer" og talsmenn for de fattige og marginaliserte gruppene. På siste GF ble det vedtatt visjon, mål og

prioriteringer for bistandsarbeidet, og en viktig del av bistand skal være å bygge sivilsamfunn og å påvirke myndighetene. Det er faktisk det viktigste arbeidet vi gjør i bistand fordi det gir varig effekt.

Hva så med samarbeidsrelasjonene?

I alle prosjekter har NLM partner(-e) i sør som er ansvarlig for gjennomføringen av prosjektet. Vår partner hjelper oss til å forstå hvordan vi sammen kan oppnå våre målsetninger. Målgruppen og partner vil definere behov og initiere nye tiltak. Relasjonen til vår partner i sør er slik at vi begge har noe å lære av og om det samfunnet vi skal arbeide i. Vi kommer fra to forskjellige kulturer og to forskjellige samfunn. Vi ønsker å være partnere på like vilkår når det gjelder fokus og gjennomføring av et prosjekt. Et faremoment kan være at vi fra Norge definerer behovene på stedet med vår "norske forståelse" av situasjonen, mens de lokale kan definere behovene ganske så annerledes. Et viktig fokus i planleggingsfasen er bærekraft: aktivitetene og effekten av dem skal være varige og utover prosjektets levetid. Med det i fokus ville nok mange prosjekter aldri blitt iverksatt på den måten som de er nå. For at bærekraft skal oppnås, må aktiviteten baseres på lokale ressurser, både menneskelige og andre.

Valg av partner er avgjørende for om prosjektet vil lykkes. Hvem har ansvar for sektoren der en skal gå inn? Hvem kan forpliktes i prosjektperioden og etterpå? NLM har i mange land tradisjon for å velge kirken som partner. I noen tilfeller kan det fungere bra, men det er helt avhengig av at kirken har kapasitet og ivaretar sin vaktbikkje- og advokatfunksjon overfor myndighetene som har ansvar og kan forpliktes innen sektoren en jobber. Når kirken er partner, må den som regel bygge opp en egen organisasjon for å ta seg av prosjektene. De blir da ikke en integrert del av den daglige virksomhet, og kirken kan bli avhengig av støtte utenfra for sin virksomhet. Kirkens fokus i bistandsarbeidet kan dermed bli å opprettholde egen virksomhet istedenfor å kjempe for de fattige.

Myndighetene kan med fordel være partner i mange prosjekter som griper inn i det som myndighetene har ansvar for, for eksempel skoler og helsearbeid. De kan forpliktes og prosjektet kan bli en del av myndighetenes vanlige virksomhet. Faren er at organisasjonen fra det rike Vesten overtar ansvaret istedenfor å bistå myndighetene i deres arbeid med å oppfylle sine forpliktelser. Hvis befolkningen gjennom prosjektet mobiliseres og bevisstgjøres på sine rettigheter samtidig som myndighetene får bistand i en periode for å oppfylle befolkningens rettigheter, er det mulighet for å få til varige endringer i samfunnet. Vi har eksempler på prosjekter i flere land som fungerer på denne måten. I Kina har vi et bygdeutviklingsprosjekt som har ført lokalbefolkning og myndigheter sammen. De samarbeider om å løse lokalsamfunnets problemer. I Mongolia skal Barne- og familieprosjektet stå for en del av kompetansebyggingen av et nasjonalt organ som skal jobbe for at barns rettigheter blir ivaretatt når bestemmelser blir tatt på øverste hold i landet. Organet er direkte tilknyttet statsministerens kontor.

Radiomisjon i samarbeid med og som støtte til annet misjonsarbeid.

Av Martin Birkedal

Ord som plogspiss og brobygger er brukt for å beskrive radio som evangeliseringsmedium. I dag er det også aktuelt å snakke om andre medier som TV og Internet. Dette er medier som, når de er brukt på riktig måte, gir evangeliet "bein å gå på" og samtidig en uant rekkevidde.

Tidligere snakket vi nokså isolert om radiomisjon i Noreasammenheng. I dag kunne vi godt ha utvidet begrepet til heller å være mediemisjon i stedet for radiomisjon. Litt avhengig av land og kultur opplever vi at TV og Internet har blitt viktige redskap for evangeliet. Hele Midtøsten har mer eller mindre tilgang på TV over satellitt. Stadig flere kinesere har tilgang til Internett. Slik vil de

forskjellige mediene i fremtiden gjøre seg gjeldende i stadig flere områder. Mediene kan brukes strategisk for å nå mennesker der tradisjonelle misjonærer ikke har adgang. Det er et fortrinn som både radio og TV har.

En plogspiss for evangeliet.

Radio er på mange måter det tradisjonelle mediet. Forkynnelse over radio har vært brukt for å dekke behov der mulighetene er begrenset, eller friheten er begrenset for folk flest. Vi må ikke glemme at Norea Radio (i dag Norea Mediemisjon) ble til i 1956 og da primært for å nå norske lyttere som hadde et begrenset tilbud av kristne program på en statlig kanal. I 1963 våknet misjonstanken i Norea. Kan vi gjøre noe for andre, og spesielt de som bor i land der evangeliet har trange kår. De må også få høre evangeliet. Snart kunne Norea fortelle at Ungarn var kommet med på sendeplanen, så kom Romania og Russland. Nå har situasjonen forandret seg og fokus er rettet mot land som i dag er stengt for evangeliet i Midtøsten, i hele det området som kalles for 10/40 vinduet, i Kina, i India osv. Kristne radioprogram er en plogspiss for evangeliet inn i alle land og inn i alle hjem som er stengt for evangeliet, også i Norge.

Radio og menighetsbyggende arbeid.

I Japan har radioprogram vært en viktig måte å evangelisere på. Japan er et land med mange innbyggere. 50 prosent, ofte mer, av de som i løpet av et år blir døpt i Vest Japan Evangeliske Lutherske Kirke hørte om Jesus for første gang på radioen. Radio er et veldig godt redskap i et menighetsbyggende arbeid. Programmene virker kontaktskapende dersom mulighetene utnyttes. Radioprogram sammen med oppsøkende virksomhet og god oppfølging kan revolusjonere et menighetsarbeid i løpet av kort tid. Det finnes vel utprøvde modeller, blant annet i USA som, om nødvendig, kan modifiseres og tas i bruk slik det vil tjene i vår lokale sammenheng. "Living for Tomorrow" er et slikt konsept som International Lutheran Laymans League i USA har utviklet. Selve ideen bak dette prosjektet er at de som ønsker å få boken eller heftet som

tilbys gjennom programmet skal få besøk på døren, og at de skal få boken i handa av en som er kristen. Det er en glimrende ide for da får man personlig kontakt, og den som får besøk får overlevert noe de selv har bedt om å få.

Konseptet er ikke utprøvd i Norge enda, men mulighetene er der.

En støttespiller

Vi har nevnt Kina allerede, og her finner vi også eksempler på at radioprogram er en viktig støttespiller for evangeliet. Veldig mange organisasjoner og kirkesamfunn har et formelt samarbeid med den offisielle kirken i Kina i dag. De som driver misjon gjennom mediene når også alle de kristne som ikke er registret innenfor den offisielle "Tre selv kirken". De utenfor de offisielle menighetene betegnes som regel som undergrunnskirken. Disse vokser kolossalt, mye mer enn myndighetene i Kina liker. Lederen for Trans World Radio (TWR) i Singapore, Sebastian Chan sa under ett Norgesbesøk for et par år siden: - *Kina evangeliserer egentlig seg selv, men kinesiske kristne trenger mye undervisning. Derfor legger vi i TWR opp til dette gjennom mediene, gjennom radio og Internett.*

Flytter vi over til det afrikanske kontinent, er det nærliggende å hente et eksempel fra Etiopia. Etiopia er et tradisjonelt misjonsland der misjonærer har adgang i dag. Allikevel er radio en viktig støttespiller både når de gjelder å nå ut til mennesker som bor avsides og til etiopiere som er fremmedarbeidere i nabolandene. Vi har mottatt flere lytterbrev som forteller at lyttere bor avsides og av den grunn ikke kan komme regelmessig til en kristen menighet. Etter at programmet "Veien gjennom Bibelen" kom på lufta i Etiopia på amharisk og oromo, kom det hundrevis av brev fra folk som sier at de opplevde programmene som en bibelskole i hverdagen. Evangeliets Røst (Yemiserach Dimts) i Etiopia er uten tvil en viktig støttespiller til det arbeidet som EECMY (Ethiopian Evangelical Church Mekane Yesus), og det arbeidet som misjonsorganisasjonene driver. I støttespiller ligger dette at radioprogrammene

ofte baner vei for evangeliet, programmene når til avsidesliggende områder, programmene gir undervisning og åndelig oppbyggelse og glede i hverdagen.

Hånd i hånd

Når radiomisjon går hånd i hånd med det arbeidet som misjonærene gjør ute på feltene så kan det være veldig effektivt. Vi har eksempler på at det virker både i Japan og i Sør Amerika. Men jeg har lyst til å nevne et konkret eksempel der radioarbeidet er en del av selve strategien. I dagens situasjon har ikke NLMs misjonærer mulighet til å arbeide ute på feltet i Elfenbenskysten. Borgerkrig og uroligheter satte en stopper for arbeidet i Toubadistriktet i Elfenbenskysten. Da NLM ville prøve å føre arbeidet videre i hovedstaden Abidjan er radioprogram en viktig del av strategien. Det bor ca 100.000 mahouere i Abidjan, de er muslimer, og det er halvparten av alle mahouere som bor i Elfenbenskysten. Resten bor ute på feltet. Arbeidet er helt i startfasen, men det er gjort avtaler med en radiostasjon som vil sende programmene, og det er gjort et vesentlig arbeid for å kartlegge hvor man kan forvente å finne folk som tilhører mahoustammen i byen. Radioprogrammene ventes å komme i gang i løpet av høsten 2004.

Først radio så misjonsorganisasjon

I de senere år har India vært lukket for tradisjonell misjon. Det har ikke betydd slutten for evangeliet i landet, heller tvert imot. Stadig blir mennesker frelst og stadig blir det bygget nye kirker. India har mange mennesker og mange språk. (Over en milliard mennesker og 1.653 forskjellige språk og dialekter.) Som en frukt av at det ble startet et evangelisk radioarbeid, har flere stammer fått sitt eget skriftspråk, og radioprogram er startet opp på språk som ikke har et eneste radioprogram fra før. Det var Trans World Radio South Asia som satte i gang med dette. Resultatet lot ikke vente på seg. Folk ble svært begeistret for å høre program på sitt morsmål, og evangeliet fikk en åpen dør mange steder. En egen misjonsorganisasjon, Vishva Vani, ble startet for å ta seg av oppfølging og menighetsbygging. Strategien ble etter hvert kjent som

nettverksstrategien. Man startet et sted og bygde fra dette ut menigheter i en rimelig omkrets rundt. Etter hvert som arbeidet vokste, ble det etablert administrasjonssenter og kurscenter i tilknytning til de nye menighetene. Radioarbeidet får finansieringshjelp fra organisasjoner i andre land, men misjonsorganisasjonen drives utelukkende med lokale midler. Det er ikke dårlig i et land som regnes som et av de fattigste i verden.

Det er faktisk flere år siden vi hørte at responsen på radioarbeidet i India var 75 000 brev i måneden. Vi har ikke ferske tall fra 2004, men det har helt sikkert økt.

En utfordring

Det finnes utrolig mange kristne radioprogram i verden i dag. Og det omfatter alt ifra helse og sosiale program, til undervisning, pre evangeliserende program, evangeliserende program, forbønnsprogram, sang og musikk og bibelskole på lufta. Radiomisjonsorganisasjonene er kanskje de som samarbeider best på verdensbasis i dag, og grunnen er at man til en hver tid prøver å unngå og duplisere andres innsats. Det betyr ikke at det aldri skjer, men en koordinert innsats er en klar målsetting for å kunne spre kreftene og økonomien med den hensikt å nå lengst mulig ut med evangeliet. Herrens ærend har hast. Derfor er det viktig å vite om hverandre og se hvor ressursene er. En fantastisk ressurs hviler over Øst Afrika, over Somalia og den sørlige del av Etiopia. Flere kristne program blir sendt over dette området på somalisk. Det er evangeliske program som er tilrettelagt for å nå ut til de menneskene som bor i dette området. Potensielle lyttere må bare få greie på frekvensen. Det er lett å spre den på små sedler og enkle plakater. Gud gjør det også på sin måte ved å la mennesker finne programmene "ved en tilfeldighet". Men det er også mulig å legge "tilfeldighetene" litt mer opp i dagen. En utfordring for de som måtte være i området.

Det mest utbredte medium

Kanskje radio enda har det største fortrinn på grunn av sin utbredelse. Det er billig å kjøpe en radio, så de fleste mennesker eier en, og mange steder er radio den eneste underholdning som folk har. Evangelisten som jeg møtte i Konso i Etiopia brukte radioen til egen oppbyggelse, og han brukte den i tjenesten. Folk kommer sammen og lytter på radio. – *People in our country have grouplisting habits*, sa Emil Jebasing som er leder for TWR i India. Vi fant det samme i Etiopia. En kristen i Konso i Etiopia sa: - *Naboen min har ikke radio så han kommer til oss og lytter. Det er helt naturlig i vår kultur at vi deler godene. Vi lytter til de kristne programmet fra Evangeliets Røst. Naboen vår som ikke er kristen får da også høre programmene.*

Jeg tror det er viktig at misjonærene, hvor de så enn er, prøver å skaffe seg kunnskap om de kristne radioprogrammene, og at de forsøker å spre opplysninger om dem. Mange misjonærer er engasjert i bistand etc. Evangelisering blir det kanskje ikke så mye tid til. Hvorfor ikke la radioen gjøre jobben. De essensielle opplysningene er frekvens og sendetidspunkt. Radio er en plogspiss for evangeliet. Dette er et utsagn som jeg har trodd på så lenge jeg har vært engasjert i mediemisjonen. En ting er å formulere noe som vi synes er rimelig greitt, og som vi synes at passer til det vi driver med. I tillegg har vi erfart at det stemmer, og det borger for at utsagnet er mer enn tomme ord.

The Lausanne 2004 Forum for World Evangelization.

Jan Ove Selstø

"A new vision, a new heart and a renewed call" var mottoet for denne konferansen som samlet 1530 deltakere fra 130 forskjellige nasjoner i Pattaya, Thailand 29.sept. – til 5.okt.

58.2 % av deltakerne kom fra "Majority World" som nå gjerne er uttrykket som brukes for den tredje verden. Blant disse var det mange som egentlig kom fra den vestlige verden, men som hadde sin tjeneste i denne delen av verden. USA var representert med en delegasjon på over 400, mens fra Norge var vi en gruppe på ca. 30.

Denne konferansen var forskjellig i sitt opplegg i forhold til de to store Lausanne-konferansene i 1974 og 1989. Deltakerne hadde i forkant av konferansen arbeidet sammen i 31 forskjellige "Issue Groups", og mye av tiden på konferansen ble brukt til samtale og drøftinger for å arbeide fram materiale om det som var tema for den enkelte gruppe. Resultatet vil bli "Occasional Papers" fra de fleste av disse gruppene. Disse vil bli utgitt i månedene framover. Det var et vidt spekter av emner i disse gruppene, men alle hadde link til "world evangelization" som var det overordnede tema.

Parallelt med forberedelsene til denne konferansen, arbeidet Dr. Luis Bush og Dr. Wilbert Shenk ved Fuller Seminary med en verdensomspennende undersøkelse (a World Inquiry).

Undersøkelsen omfattet over 7000 ledere fra 850 forskjellige byer fra hele verden. Det overordnede spørsmål som ble stilt i undersøkelsen var: Hva sier Guds Ånd til sin kirke gjennom sine tjenere ved inngangen til et nytt årtusen? Mye av det som kom fram i denne undersøkelsen er samlet i flere hefter som ble delt ut til alle deltakerne. Undersøkelsen dannet også grunnlag for mange av temaene i de forskjellige arbeidsgruppene under Forum 2004.

La meg kort dele med dere noen av mine refleksjoner etter å ha deltatt på denne konferansen.

1. Jeg reiste til konferansen med en klar forventning om fokus på misjonsoppdraget vi står sammen om, og utfordringene til å nå ut til de folkeslagene som ennå er unådd av evangeliet.

De unådde folkeslagene var tema i en av arbeidsgruppene, og det lå også under som det samlende fokus i de fleste andre gruppene. Men det ble ikke løftet så sterkt fram i plenumssamlingene som jeg hadde forventet. Det ble en større bredde i det som ble løftet fram der. Det ser ut til at et nytt misjonsparadigme er i ferd med å vokse fram i den evangeliske misjonsbevegelse. Det sentrale uttrykket i dette paradigmet er "Mission as transformation". Paradigmet bygger på den grunnleggende visjonen som uttrykkes i setningen "the whole church taking the whole Gospel to the whole world". Gjennom misjonens forskjellige tjenester skal ikke bare enkeltmennesker bli "transformed" i møte med evangeliet, men også "communities, cities and nations". Fokus blir også på hvordan vi i vår misjonsstrategi kan oppnå denne forandring (transformation) både i enkeltmenneskers liv og i samfunnet både lokalt og nasjonalt.

Det er ikke stedet her til å vurdere dette nye misjonsparadigmet, det kan kanskje bli et eget tema i et senere nummer av "Innsyn".

2. Det var veldig inspirerende å møte kirke- og misjonsledere spesielt fra "Majority World." Nøden og kallet til å nå enda lenger ut med evangeliet preger mange av kirkene i den del av verden, og vi her i Vesten har mye å lære. Det er et faktum at over halvparten av misjonærstyrken på verdensbasis kommer fra "Majority World". Det er også påfallende å se at der hvor kirken opplever vekst, der er også misjonskallet sterkest.

Men jeg savnet representanter fra våre samarbeidskirker på denne konferansen. Det kan ha mange årsaker, blant annet økonomi. Men dette var en konferanse hvor de absolutt skulle vært representert. Kan vi gjøre mer for å oppmuntre og hjelpe våre samarbeidskirker til å delta i denne form for økumenisk samarbeid på Lausannepaktens grunn?

3. La meg også si at det var mye god forkynnelse under konferansen. Særlig gledet jeg meg over bibeltimene til den egyptiske legen og pastoren Sameh Maurice. Kallet til å nå inn til bar og unge med evangeliet ble også lagt sterkt

inn over forsamlingen av Patrick McDonald og Roland Werner, og Joni Eareckson Yada avla et sterkt vitnesbyrd fra sitt eget liv gjennom 37 år i rullestol. "God goes where He is needed most", er en setning som sitter igjen fra hennes korte hilsen.

4. Den norske delegasjonen var spredt i de forskjellige arbeidsgruppene. Vi hadde et par fellessamlinger under konferansen hvor vi delte inntrykk og utvekslet synspunkter. NORME med sin formann Tore Askildsen og daglig leder Hans Thore Løvaas koordinerte og tilrettela alt det praktiske for den norske gruppen. I november møtes vi i Oslo for å evaluere konferansen og samtale om veien videre.

Lausanne 1974 betydde mye for meg som ung student. Kallet og visjonene misjonslederne kom tilbake med smittet og begeistret.

Nå er situasjonen at ennå er en fjerdedel av verdens befolkning uberørt av det kristne budskap. Det er et kall og en nød som ingen av oss som har fått del i evangeliet kan være uberørt av!

Rapport etter deltakelse på SYIS – kurs,

"Sharpening Your Interpersonal Skills"

Av Øystein Engås

Jeg fikk anledning til å være med på SYIS-kurset på Holmavatn den 22-27.juni. Sunnmøre og Romsdal krets finansierte kurset. Jeg vil nå i ettertid kort oppsummere noen av tankene jeg har gjort meg angående kursets innhold og verdi slik jeg opplever det.

Innholdet

Kurset har 16 kapitler. Temaene er varierte men har alle et sterkt felles sikte; alle våre utfordringer i relasjonene våre. Den mellommenneskelige dynamikk skaper ofte vansker og konflikter, men har også et stort potensiale til fellesskap, motivasjon og styrke når den fungerer godt. Tittelen signaliserer at det er avgjørende at vi arbeider med våre ferdigheter på det mellommenneskelige plan. Kurset er et verktøyskrin for arbeid med relasjonsmessige utfordringer så vel i arbeid som hjemme. Målet er "sharpening"- å skjerpe eller å arbeide med, sine egne ferdigheter og sin egen måte å møte mennesker i ulike situasjoner på. Kurset er kort, men stort i innhold og forandringspotensiale.

Bibelbasert undervisning

Det første som slår en er det sterke bibelfundamentet for temaene som blir tatt opp i kurset. Ken Williams som har skrevet kursopplegget har svært mange års bakgrunn fra Wycliffe, også direkte bibeloversettelse. Innsikten i Bibelens undervisning om mellommenneskelige tema øser han ut som en viktig del av hvert kapittel. Her er det gull å hente for enhver forkynner!

Livsnær fokus

Kursopplegget bærer preg av å være skrevet ut fra stor livserfaring. Williams har arbeidet med misjonærer og kristne ledere over mange år. Kapitlene tar opp tema som igjen og igjen har vist seg som utfordrende for medarbeiderfellesskap og den enkelte. Undervisningen egner seg like godt i familierelasjoner, ekteskap, mellom venner, i misjonærfellesskap, som hjelp til god personalomsorg osv osv. Tilnærmingen er direkte og konkret og har et klart sikte: hjelp til å leve bedre i relasjonene våre.

Personlig verksted

Opplegget faller ikke i den akademiske grøfta, fokuset er personlig og engasjerende. Det er heller ikke undervisning i klassisk forstand, men et verksted der samtaler i grupper av varierende størrelser tar deltakernes livserfaring på alvor. Det blir poengtert at Gud er levende til stede og vil arbeide med den enkelte. "Hva tror du Gud vil vise deg gjennom kurset? Hvilke utfordringer har han til deg. Hvordan vil Gud at du skal vokse og leve i dine relasjoner hjemme, blant venner og i arbeid?" Kombinasjonen av den helt nære utfordringen og undervisningens konkrete hjelp er en av oppleggets store styrker. En skulle kanskje tro at dette ble truende for den enkelte, men en er svært bevisst på at det ikke skal være utleverende og at den enkelte ikke skal føle noe press i en slik retning.

Konkret målsetting om vekst

SYIS-kurset tar ikke mål av seg å si alt som kan sies om hvert tema, men det har en utpreget konkret profil. Målet er at den enkelte skal arbeide med sin egen situasjon for å bli en bedre medarbeider, overordnet, ektefelle, venn osv. Hvert kapittel har en selvevalueringsside der målet er å speile seg selv i forhold til temaet. Men det stopper ikke der; Det gis konkret veiledning i hva som kan gjøres for å møte våre mange mellommenneskelige utfordringer. En makter å formidle dette på en så positiv måte at motivasjonen og ønsket om vekst i egen situasjon og i fellesskapet blir altoverskyggende. Jeg har ikke tidligere vært på et kurs der jeg så tydelig har sett negative sider ved min egen måte å oppføre meg på, og likevel reist så oppmuntret hjem. Etter hvert kapittel skal hver deltaker notere ned to-tre tanker eller målsettinger som møtte en spesielt. Disse har jeg kommet tilbake til etterpå, og de blir en personlig huskeliste for vekst og utvikling i de relasjonene jeg lever i.

Høy kvalitet

Kurset holder høy kvalitet på innhold. Det er svært krevende å skulle si noe kort og samtidig konkret og livserfart om så mange utfordrende tema samtidig. Det blir gitt en god undervisning samtidig som den enkeltes erfaringer blir verdsatt og lyttet til. Pedagogisk er kurset derfor svært godt, det oppleves ikke belærende men hjelpende, det oppleves ikke som akademisk men som erfart. Det gir en unik kombinasjon av veiledning og mulighet til selvrefleksjon og personlig erfaring av stoffet. Mange kurs tar seg av belæringen, og så er det opp til den enkelte å ta det med seg ut i livet. Her går vi sammen litt lenger, og vil gjerne bevisstgjøres ikke bare på teorien men også på våre egne utfordringer i møte med undervisningen.

Tydlig behov

Personlig er jeg takknemlig for å ha fått være med på kurset. Bevisstgjøringen vil følge alle som blir med, og forhåpentligvis komme til uttrykk i de mange relasjonene og utfordringene vi møter. Behovet er i alle fall udiskutabelt, vi ser så mange fellesskap stivne, så mange relasjoner bli lagt i ruiner. Kunne vi som organisasjon satse noe på dette området er gevinsten åpenbar. Å få være med på kurset er i seg selv ypperlig personalomsorg. Og konsekvensene av bevisstgjøring er forebygging og hjelp til å være bedre misjonsarbeidere, sjelesørgere, konfliktløserne, samtalepartnere, ektefeller, venner.. Kurset burde være tilgjengelig for misjonærer på hjemmeopphold, for misjonsansatte med veiledningsansvar og sjelesorgsoppgaver, for forkynnere (gjerne sammen med ektefelle), for alle med personalansvar og for ansatte som har mye kontakt med mennesker som leirstedspersonale, barnehageledelse osv osv. Dette kurset har også potensiale til å være et tilbud NLM kan være stolt og bekjent av å tilby andre organisasjoner og arbeidslag.

Rapport frå kurset SYIS

Sharpening Your Interpersonal Skills, 22.06-27.06.04.

Av Unndis Bergås

Kurset vart halde på Holmavatn med 14 deltakarar og ekteparet Laura og Paul Lere og Anna Sæther som kurshaldarar.

Kurset byggjer på ein kombinasjon av bibelske og psykologiske prinsipp og tar sikte på å hjelpa kristne menneske i deira relasjonar med andre, anten det er kollegaer, familie eller venner. Det tar for seg tema som kommunikasjon, konfrontasjon, konfliktløysing, å ta vare på seg sjølv, å leva i fellesskap, å gje oppmuntring. Det er utarbeidd av Ken Williams, som har arbeidd i Wycliffe i ei årrekkje. Kurset har vore brukt både i USA og for misjonærar og nasjonale i mange andre land.

Det blei eit svært vellykka kurs. Deltakarane var veldig begeistra og følte at dette gav dei strategiar som kunne brukast i kvardagen. Trass i at kurset foregjekk på engelsk, blei det stor openhet, og deltakarane var aktive i samtalar både i grupper og plenum. (I gruppene kunne ein stort sett bruka norsk)

Kurset hadde svært fin balanse mellom korte foredrag og aktivitet frå deltakarane si side. Der var rollespell, gruppesamtalar, øvingar to og to og samtalar i plenum. På denne måten blei undervisningsstoffet aktualisert og sett ut i praksis etter kvart. Dermed er det større sjanse for at kurset får innverknad i deltakarene sine liv vidare.

Det har vore spørsmål om kor vidt NLM bør investera i dette kurset når vi har satsa såpass mykje på arbeidsveiledning, då ein ser for seg at det er noko overlapping mellom dei. Ein del av tema og målsetjingane med kurset overlappar nok med arbeidsveiledninga. Likevel er det to forskjellige ting og

kan på ingen måte erstatta kvarandre. Men dei kan utfylla kvarandre. Eg vil tru at ein person som har gått dette kurset, vil ha større føresetnader til raskt å gjera seg nytte av ABV og omvendt. Elles er dette eit relativt kort kurs som med små midlar kan gjerast tilgjengeleg for mange fleire enn ABV. Sjølv om kurset er såpass begrensa, trur eg det kan vera med og styrkja arbeids- og menighetsfellesskap og forebyggja utbrenthet, spenningar og konflikter.

Hovudveiledaren for avhandlinga mi anbefalte dette kurset. Då vi kom inn på kva konkrete konsekvensar resultatata frå avhandlinga mi burde få for personalarbeidet mellom misjonærane, var eit viktig område teambygging. Då nemnde veiledaren min dette kurset. I NLM har vi ikkje fokusert så mykje på teambygging. Nettopp derfor kan det vera ekstra viktig for oss å få den hjelp eit slikt kurs kan gje til å styrkja dette området.

Eg ser for meg mange ulike målgrupper for eit slikt kurs. Det ville vera nyttig å la alle misjonskandidatane våre få eit slikt kurs. Eg trur også det kunne vera god investering å la misjonærar på heimeopphald få eit slikt kurs før ny utreise. Dessutan kunne det brukast i ulike arbeidsfellesskap her i landet, både på hovudkontoret, kretsplan og på skulane. Kanskje linja Bibel og TeamTjeneste på Fjellhaug også kunne bruka det. Det kunne elles nyttast i forsamlingane våre, der ein kunne kombinera talar over bibeltekstar som er brukte i kurset med helge- eller kveldsseminar der ein gjennomgår den meir praktiske delen. Det kunne vera med og byggja sunne, gode kristne fellesskap og bevisstgjera folk på å leva ut det kristne livet i kvardagen. Vi har så lite konkret fokus på kristenliv i praksis i forkynninga at eg tenkjer det ville vera svært verdifullt. Eg kan nemna at det bibelavsnittet som står som "overskrift" for kurset, er Kol. 3.12-14. På mange måtar kan ein seia at foredraga og øvingane i kurset har som mål å hjelpe kristne til å leva ut det som dette avsnittet handlar om.

Dersom vi satsar på å utdanna våre eigne kurshaldarar, så kunne slike kurs bli nokså rimelege og tilgjengelege. Tilbakemeldingane kursdeltakarane gav etter dette første kurset var så positive at eg synest det er verdt å satsa på å utdanna nokre kursdeltakarar og prøva det ut i eit større omfang.

LINK 2004 på Fjellhaug

Av Dagfinn Solheim

Hovedtema for konferansen var: Church Next – the Emerging Church in a Post-Christendom Context og foredragsholder var Dr. Eddie Gibbs fra Fuller Seminary i USA. Hans først foredrag gikk altså på "Fremtidens kirke i post-kristen kontekst". Han hadde også et seminar om "Å lede en misjonsfokusert kirke i en post-kristen kontekst". Dessuten hadde han et bibelforedrag. Når det gjelder innholdet i hans foredrag viser jeg til bokmelding om hans bok i dette nr av Innsyn: *Church Next...*

Ved siden av Gibbs sitt seminar var det også fire andre: Darryll Krause og Hans Thore Løvaas hadde seminar om "Kunnskap om misjon gir kjærlighet til misjon"? Mye av innholdet og statistikk for norsk misjon kan du finne på www.misjon.info. Rolf Heitmann ledet seminaret: "The Passion – er Nytestamentet antisemittisk?". Øyvind Augland ledet et seminar om menighetsplanting i Norge. Her deltok også Morten Askeland fra Kristent Fellesskap og Rune Rasmussen fra NMS. Frode Randgaard ledet et seminar om "Fokus på mentoring – et paradigmeskifte i misjon."

Det var også en panelsamtale om etniske og flerkulturelle menigheter. Her deltok Ole Jacob Grønvold, Nasser Fard og Terje Holmedahl. Det var 108 deltagere på konferansen i år.

Bokanmeldelser

Tittel: **Jesus in Beijing – How Christianity is transforming China and changing the global balance of power.**

Forfatter: David Aikman

Forlag: Regnery Publishing, Inc , 325 sider

Anmelder: Jan Ove Selstø

Forfatteren har vært knyttet til "Time magazine" i 20 år, blant annet som deres korrespondent i Hong Kong på 1970 tallet og som deres "Beijing bureau chief" et par år midt på 1980 tallet. Denne boken har han arbeidet aktivt med i 5 år før den kom ut i 2003. Det ligger kortere og lengere opphold i Kina og mange intervjuer som grunnlag for boken. Undertittelen sier noe om det som gjør denne boken så tankevekkende. Forfatteren viser hvordan kristendommen nå har nådd ut til alle lag i befolkningen, fra bonden på landsbygda til byråkratene og den intellektuelle elite i Beijing.

I åpningskapitlet som han kaller "Jesus comes to Beijing" dokumenterer han dette, og han er overbevist om at kristendommen har nådd dypere inn i kinesisk kultur og samfunn enn vi er klar over. Fortsetter den kristne kirke å vokse i Kina slik den har gjort de siste årtier vil en tredjedel av Kinas befolkning være kristne i 2030, og Kina vil være en av de største kristne nasjoner i verden, mener forfatteren. Dette vil få konsekvenser for den kristne kirke over hele verden, og kinesiske kristne vil være en viktig del av kirkens fortropper (vanguard) i det 21. århundre. Det er noen av perspektivene som trekkes opp i denne tankevekkende boken om den kristne kirke i Kina.

Boken gir et kort riss av kristendommens historie i Kina fram til 1950. Men det meste handler om de siste 50 år med hovedvekt på husmenighetenes historie og kår under kommunistisk styre. Han gir en fyldig presentasjon av lederskapet innen husmenighetene. Wang Mingdao, Allen Yuan, Samuel

Lamb med flere blir kalt patriarkene. Så kommer "onklene" som er de nåværende ledere av de forskjellige retningene innen den uregistrerte kirken. Her presenteres blant andre Zhang Rongliang som i mange år har vært leder for "Fangcheng-fellesskapet" i Henan og Peter Xu som har vært lederen for "Født-på-ny-bevegelsen", også med utspring i Henan provins. I et eget kapittel blir også flere av de kvinnelige lederne innen husmenighetene skildret. Nærmere 80 % av de kristne i Kinas er kvinner, fastslår Aikman. Denne store andelen kvinner reflekteres ikke i lederskapet. Men noen markante kvinnelige ledere trekker han fram. Sister Ding Hei også fra "Fangcheng-fellesskapet. Hun karakteriseres som en "Madeleine Albright" innen Kinas husmenigheter. Spennende er det også å bli kjent med "Kinas Fanny Crosby – nemlig sangforfatterinnen Lu Xiaomin – som har skrevet over 800 sanger som synges over hele Kina, mest i husmenighetene, men også innen TreSelv-kirkene.

David Aikman skriver balansert når han skildrer både den offisielle og den uregistrerte kirken i Kina. Hans omfattende reiser, store nettverk av kontakter og det varierte og store antall av intervjuer gjør at det bilde han gir av kristendommens stilling i Kina virker troverdig.

Hans politiske vurderinger om Kinas framtidige plass i verdenssamfunnet er interessante. Men vi merker at det er sett ut fra et amerikansk ståsted. Han tror Kina vil bli USAs neste allierte i kampen mot den fundamentalistiske delen av Islam, og han gjør seg også noe tanker om hvorfor han mener Kinas kristne ser seg selv som allierte med USA og Israel.

Boken anbefales til alle som vil skaffe seg enda bedre oversikt over den kristne kirkes situasjon i Kina, spesielt de forskjellige retningene innen husmenighetene.

Tittel: Jihad – the rise of militant islam in Central Asia.**Forfatter:** Ahmed Rashid**Forlag:** Yale Univ. Press 2002**Anmelder:** Dagfinn Solheim

Boken tar for seg landene i Sentral Asia. Den beskriver målene og arbeidet til militante islamske organisasjoner i denne delen av verden. I en appendiks får vi høre: "Kall til jihad" – et utrop fra den muslimske bevegelsen (the Islamic Movement) i Usbekistan. Denne bevegelsen ønsker å styrte regjeringen og innføre en islamsk stat i landet.

Boken er viktig for dem som vil ha innsikt i radikal og militant islam. Dessuten gir boken en god oversikt over forholdene i Sentral-Asia. Tre bevegelser blir særlig beskrevet og analysert i boken. Det er det islamske renesanse partiet (the Islamic Renaissance Party) i Tadjikistan. Hizb ut-Tahrir eller HT bevegelsen. Det er en forbudt bevegelse som vil gjenreise et kalifat for islam i hele verden. Det tredje er den islamske bevegelsen i Uzbekistan, IMU (the Islamic Movement of Uzbekistan). HT var opprinnelig et frigjøringsparti. Det har ikke røtter i islam i området, men står for en importert ideologi som hadde sitt utgangspunkt i Taliban. Nå er HT forbudt men lever videre som en undergrunnsbevegelse. IMU er nok den største trusselen mot stabilitet i området. Bevegelsen ble startet i 1998 og opererer nå i hele Sentral-Asia. Den står også for en importert ideologi med røtter i den ekstreme Wahhabi læren som oppstod i Saudi Arabi.

Disse bevegelsene står ikke for *jihad* i sin opprinnelige form. Disse ekstreme gruppene vinner innflytelse i områder med fattigdom og arbeidsløshet. Forbud i de fleste landene mot islamske politiske partier har også vært med å gi bevegelsene en popularitet. Det siste kapitlet i boken taler om en usikker framtid.

En viktig bok for å forstå terrorisme og jihad slik det har utviklet seg i ekstreme miljøer.

Tittel: Uzbekistan

Forfatter: Neil J. Melvin

Forlag: Harwood Publ. 2000

Anmelder: Dagfinn Solheim

Melvin er ekspert på politikk i Sentral Asia. I denne boken beskriver han utviklingen i det han mener er det viktigste landet i denne regionen. Vi får høre når Islam kom til landet, perioden under Sovjetunionen, men særlig fra utviklingen etter at landet ble selvstendig i 1991. Landet har vært ledet av Islam Karimov som også var leder under det forrige regimet.

Landet består av 12 provinser (*viloyat*). Den ene provinser er en autonom region: Republic of Karakalpakstan. Det er likevel lite selvstyre og alle provinsene er styrt av regjeringen i Tashkent. Siden uavhengigheten har Usbekistan gjort moderat islam til statens religion. Dette var også et forsøk på å fjerne seg fra den kommunistiske fortiden. Det ble gjort et nummer av at lederen, Karimov, dro på pilgrimsreise til Mekka. Tallet på moskeer økte fra 80 i 1991 til 5000 i 1997. Regjeringen er bevisst på å ha et moderat islam. De er særlig på vakt overfor det som kan være fundamentalistisk eller politisk islam. Ferganadalen har vært et senter for islam i Sentral-Asia. Her finner en også den grenen av islam som kalles Wahhabi. De regnes som fundamentalister og har en fundamentalistisk tolkning av Koranen. Regjeringen er særlig på vakt overfor slike grupperinger. En finner også representanter for "militant islam" i landet. Disse har også foretatt terrorhandlinger. Karimov beskylder også noen av gruppene for å ville forme et "islamsk kalifat" som skal eliminere grensene mellom islamske land.

Dette er bakgrunnen for noe av den strenge religionsovervåkingen vi finner i dette landet. Alle, både muslimer og kristne, må registrere seg for å kunne samles. En er redd for alt som kan forstyrre roen i landet. Både kristne og muslimer har blitt utvist fra landet. Boken til Melvin er en hjelp for dem som vil få bedre innsikt i dagens Usbekistan og hvordan det religiøse livet der har en viss frihet, men også er regulert og kontrollert.

Tittel: Church Next – Quantum Changes in How We Do Ministry.

Forfatter: Gibbs, Eddie

Forlag: IVP Illinois 2000

Anmelder: Dagfinn Solheim

Eddie Gibbs var hovedtaler på årets Lausanne-konferanse som ble holdt på Fjellhaug. Mye av det han delte med oss der kan en finne i denne boken. Boken tar for seg de store forandringene i samfunnet og hvordan kirken har stilt seg til disse. Kirken er ikke lenger svaret for ungdommen i dag. Hvordan kan kirken finne sin plass i vårt postmoderne samfunn?

Ved å analysere samfunnet og folks behov har noen kirker i store byer nådd nye mennesker med evangeliet. Vi må glede oss over slike initiativ. Likevel er Gibbs sitt svar mer radikalt. I disse kirkene er det fortsatt et rop om å komme til kirken. De vektlegger god "markedsanalyse" og et forståelig og livsnært budskap. Noen mennesker er rede til å komme. Gibb kaller likevel kirken til å bli en "*missional Church*", en kirke som går ut og blir integrert i samfunnet. Det er tale om mennesker som blir forandret og som har et budskap som kan forandre andre. Det er tale om disippelliv og en ny menighet. Han sammenligner vår tid med den før-Konstantinske og vil hente prinsippene for kirkebygging og misjon fra den tiden.

Et av stedene forandringen skal skje er i utdanning og opplæring. Han vil ikke gå bort fra skoler og seminarer, men vil at disse skal stå i nærkontakt med kirkene. Kirken har ikke bruk for professionelle teologer, men ledere som kan gjøre et relevant og godt arbeid. Men han vil ikke være sammen med dem som leter etter lettvinne "how to" løsninger. Isteden må seminarene legge et solid bibelsk fundament ved bibelsk eksegese og systematisk teologi. Videre må seminarene vektlegge åndelig vokster (*spiritual formation*). En må også kunne vise fram sunne ledermodeller og gi studentene erfaring i mentoring (personlig åndelig veiledning). Dessuten må studentene få et års erfaring i menighetstjeneste i vår tid med stadige omskiftninger.

Et hovedmoment i menighetsbygging vil være å snu fra å være sentripetal til å bli sentrifugal. Isteden for at hovedstrategien har vært: kom til oss, må den bli å gå ut (*missional church*). Blant folk i dag er det en åndelig hunger, men de søker ikke å finne svaret for sin hunger i kirken. Mange søker etter en mening med livet. Kirken trenger mennesker som lever i Guds ord og som erfarer Gud i hverdagen. Dette kan bare skje ved Åndens hjelp. Han går også inn på hva som er kirkens sanne natur. Kirken er ikke til for underholdning, men gudstjenesten må fokusere på Gud selv. Gudstjenesten skal være med å løfte blikket til den hellige, allmektige og evige Gud som også er nærværende. Et vitne må selv være en som tilber Gud. Kirken må være et sted der den søkende blir ført inn i Guds nærhet. Kirken må være en plass der mennesker blir forandret.

I det siste kapitlet oppsummerer han boken og taler om inkarnerte samfunn. En disippel blir omformet selv av budskapet han formidler. En disippel er en Kristi etterfølger eller imitator (1 Tess 1,6). Gjennom slike disipler blir troen kjent blant folk (v 7-8). Omvendelsen er ikke bare en hendelse, det er en livslang prosess. Han taler om den daglige omvendelsen og de mange forandringer som må skje på vår livsvandring. Han kommer også inn på at våre forsamlinger er altfor oppdelt i forskjellige grupperinger. Altfor ofte er det

individualisme som rår og mangel på ansvar. Gibbs gir også håp for fremtiden. Vår tid er ikke bare en fiendtlig verden, men en verden der kirken kan vokse og blomstre.

Jeg vil anbefale boken til lesning, bønn og ettertanke. Her er mye som er svært aktuelt inn i våre sammenhenger i Norge og også på misjonsmarken.

Nytt fra Fjellhaug Skoler

Av Jan Ove Selstø

Vi startet opp denne høsten med 162 studenter. Foruten det treårige bachelorstudiet i teologi og misjon har Misjonshøgskolen (FMH) også to andre klasser. Det er årsstudiet i musikk og årsstudiet i Bibel og Misjon, som vi gjerne kaller KoMBi-kurset. 100 av studentene våre dette året er knyttet til FMH. Mange av disse studentene vil misjonsfolket møte senere som både frivillige og lønnede arbeidere i arbeidet vårt, heime eller ute. Studentene som kommer til årsstudiet i Bibel og Misjon har alle en yrkesutdannelse, og de fleste er allerede antatt som misjonskandidater. Mens flere av de som tar bachelorstudiet søker om å bli antatt i løpet av studietida. Så er det vår målsetting at de som tar musikkstudiet skal bli utrustet og utfordret til å gå inn i sang- og musikkarbeidet i våre forsamlinger og lag.

I skrivende stund har vi møteuke. Marit og Leif Thingbø er talere. De formidler kallet til tjeneste på en sterk og konkret måte, og sånn ønsker vi det skal være på Fjellhaug. "Det skal lukte misjon på Fjellhaug", som en av våre tidligere lærere uttrykte det.

I Bibelskolen har vi fremdeles fire linjetilbud. Bibel, idrett og friluftsliv er den største klassen. Vi har ønsket å sette bibelskolen i fokus denne høsten. Vi har utfordret både studentene til å evaluere opplegget vårt, både bibelfagene og

linjefagene. Lærerrådet arbeider med en gjennomgang av bibelskolen både vårt faglige og pedagogiske opplegg, og styret for skolen skal få saken på sitt bord før jul.

La meg også nevne at søknaden vår om å få statsstøtte til FMH i henhold til privathøgskolen så langt ikke har blitt innvilget. Vi er inne i en spennende tid for begge skolene våre i forhold til statsstøtten. Pr. i dag er vi under friskoleloven og får vår støtte derfra til begge skolene. Det kan nok ikke fortsette.

Noen av dere har kanskje fanget opp fra Fjellhaugbladet at prof. Carl Fr. Wisløff testamenterte sitt bibliotek til Fjellhaug. Det er en verdifull samling som vil komme både studenter og ansatte til gode når vi får katalogisert bøkene og satt de inn i vårt bibliotek.

Til slutt vil jeg nevne at vi planlegger å markere i 2005 at det er 100 år siden Øivind Andersen ble født. Det skjer 2.febr. i forbindelse med den årlige "Brandtzægforelesningen". Arne Helge Teigen skal holde foredrag om "Øivind Andersen som teolog". Videre skal Øivind Andersens nevø, prof. Hans Grelland holde et kåseri om sin onkel. Det er et åpent arrangement hvor du er hjertelig velkommen. Øivind Andersens familie vil være våre spesielle gjester den kvelden.